

**Nader onderzoek
beschermde soorten**
Lisserbroek Binnenturfspoor

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0418207.101
definitief revisie 2
13 februari 2025

Nader onderzoek beschermde soorten

Lisserbroek Binnenturfspoor

projectnummer 0418207.101
definitief revisie 2
13 februari 2025

Opdrachtgever

GEM Lisserbroek C.V.
p/a Postbus 216
3980 CE BUNNIK

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum	beschrijving	vrijgave
13 februari 2025	Definitief	

Inhoudsopgave

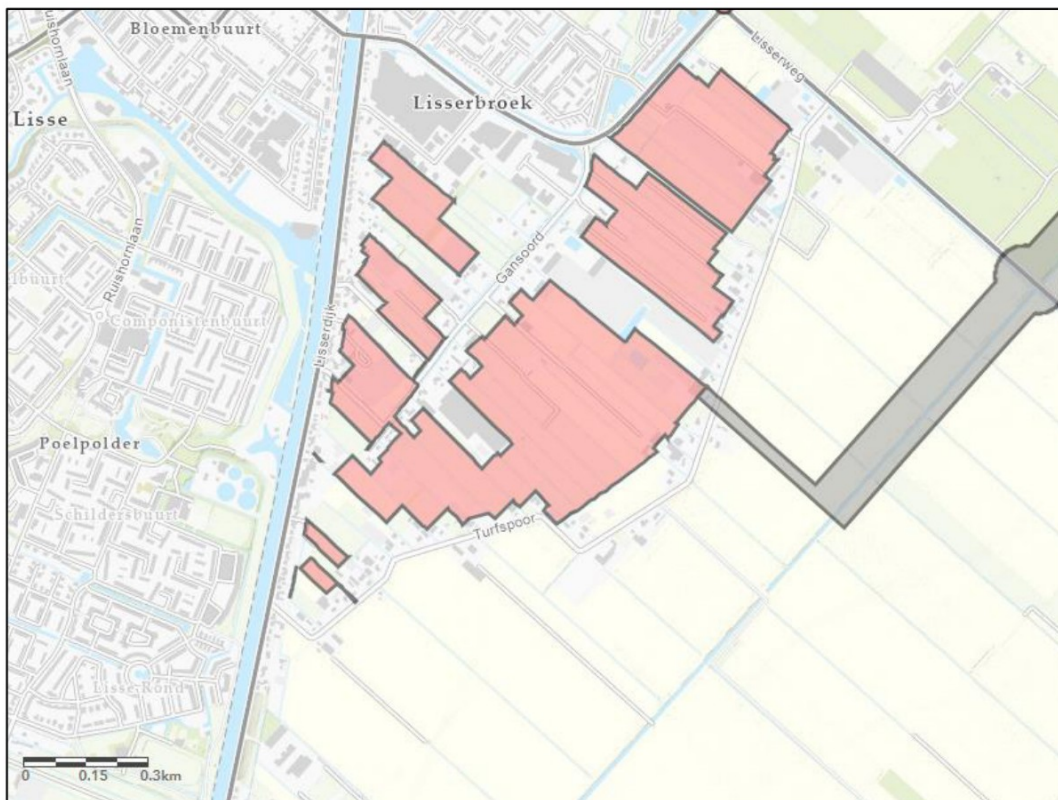
1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Huidige situatie	5
1.3	Planvoornemen	6
2.	Methodiek	7
2.1	Inleiding	7
2.2	Vogelsoorten met jaarrond beschermde nestlocaties	7
2.3	Marterachtigen	8
2.4	Vleermuizen	10
2.4.1	Ecologie van vleermuizen	10
2.4.2	Methode vleermuizen	12
2.5	Overzicht terreinbezoeken	13
3.	Resultaten	15
3.1	Volgens met een jaarrond beschermde nestlocatie	15
3.1.1	Gebouw-bewonende soorten	15
3.1.2	Boom-bewonende soorten	18
3.2	Marters	19
3.3	Vleermuizen	22
3.3.1	Kraam- en zomerverblijfplaatsen	22
3.3.2	Paarterritoria, (paar)verblijfplaatsen en zwermgedrag	23
3.3.3	Foerageergebied en vliegroutes	24
3.4	Samenvatting resultaten nader onderzoek	26
4.	Effectbeoordeling	27
4.1	Toetsing Omgevingswet (Ow)	27
4.1.1	Huismus	27
4.1.2	Boerenwaluw	27
4.1.3	Buizerd	29
4.1.4	Ransuil	30
4.1.5	Vleermuizen	32
4.1.6	Kleine marters (wezel, hermelijn en bunzing) en steenmarter	34
5.	Conclusie en vervolgstappen	37
6.	Bronnen	38

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Haarlemmermeer kent een grote woningbouwopgave. In juli 2014 heeft de gemeenteraad van gemeente Haarlemmermeer ingestemd met het uitvoeringsplan 'Parels aan de Ringvaart', waarin wordt ingegaan op de ruimtelijke ambities voor wonen, infrastructuur, water en groen. De gemeente heeft besloten om zogenaamde 'dubbeldorpen' aan de overzijde van de Ringvaart te realiseren of uit te breiden. Ontwikkeling van woningbouw in Lisserbroek komt daarbij als eerste in aanmerking. Het voornemen bestaat om in het totale onderzoeksgebied maximaal 4.000 woningen inclusief bijbehorend groen en infrastructuur te realiseren.

Samenwerkende projectontwikkelaars zijn voor het voorliggende project (BTS en LBN) gestart met de planvorming voor circa 2.400 woningen inclusief ontsluiting voor het onderzoeksgebied. Het onderzoeksgebied kent twee deelgebieden. Dit betreffen de deelgebieden Lisserbroek-Noord en Binnenturfspoor. De voorliggende rapportage Nader onderzoek beschermde soorten heeft betrekking op het deelgebied Binnenturfspoor. In figuur 1.1 is de ligging van het totale onderzoeksgebied weergegeven.

Figuur 1.1. Ligging totale onderzoeksgebied (roze gebieden) in Lisserbroek. Bron achtergrond: ESRI.

Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Derhalve is voor dit project een Natuurtoets uitgevoerd (Antea Group, september 2022). In deze natuurtoets wordt geadviseerd nader onderzoek uit te voeren om inzicht te krijgen in de daadwerkelijke aanwezigheid in het onderzoeksgebied van nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie, kleine marterachtigen en vleermuizen.

Voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van het nader onderzoek in 2023.

1.2 Huidige situatie

Het onderzoeksgebied bestaat uit een grote verscheidenheid aan terreintypes en opstallen. Ook het terreingebruik kent een grote variatie. Binnen het onderzoeksgebied staan kassen (van glas en plastic) voor de glastuinbouw, schuren en loodsden. Een deel van de kassen is niet meer in gebruik en is sterk verwaarloosd. Een ander deel van de kassen is nog wel in gebruik voor de sierteelt. Verder zijn er percelen die in gebruik zijn voor sierteelt in de buitenlucht, volkstuinen en een beeldentuin. Ook zijn er percelen die in gebruik zijn als grasland. Een deel van de graslanden wordt niet meer beheerd en zijn sterk verruigd een ander deel wordt nog gebruikt voor het weiden van paarden en koeien. Ook zijn er percelen die gebruikt worden als hooiland. Tussen de verschillende percelen zijn kleine (<2 meter breed) en soms brede (circa 4 meter) watergangen aanwezig. Binnen het onderzoeksgebied zijn enkel bosschages aanwezig met soms grote volwassen bomen maar ook grote (doorgeschoten) laylandii hagen. Midden door het onderzoeksgebied loopt de (doodlopende) weg Gansoord. In figuur 1.2 is een impressie gegeven van het onderzoeksgebied.

Figuur 1.2 Impressie van onderzoeksgebied.

1.3 Planvoornemen

Een aantal projectontwikkelaars en de gemeente Haarlemmermeer hebben het voornemen om het verouderde land- en tuinbouwgebied tussen de Lisserdijk en Turfspoor in Lisserbroek (gemeente Haarlemmermeer) te transformeren naar een woon-werkgebied. De aanwezige opstallen binnen de in figuur 1.1 aangegeven locaties worden verwijderd en het gehele aangegeven gebied zal ingericht worden voor hoofdzakelijk woningbouw. Het plan bevindt zich in de beginfase waardoor nog geen concrete inrichtingsplannen beschikbaar zijn.

2. Methodiek

2.1 Inleiding

De onderzochte locaties bevinden zich in een omgeving waar volgens de meest recente verspreidingsgegevens (NDFF 2018-2023) en uit de gegevens van de in september 2022 uitgevoerde natuurtoets onder andere nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie, marterachtigen en verschillende vleermuissoorten voor kunnen komen. In de paragrafen 2.2 t/m 2.4 zijn de verschillende onderzoeksmethodes beschreven en in paragraaf 2.5 zijn de data en omstandigheden weergegeven van de uitgevoerde terreinbezoeken.

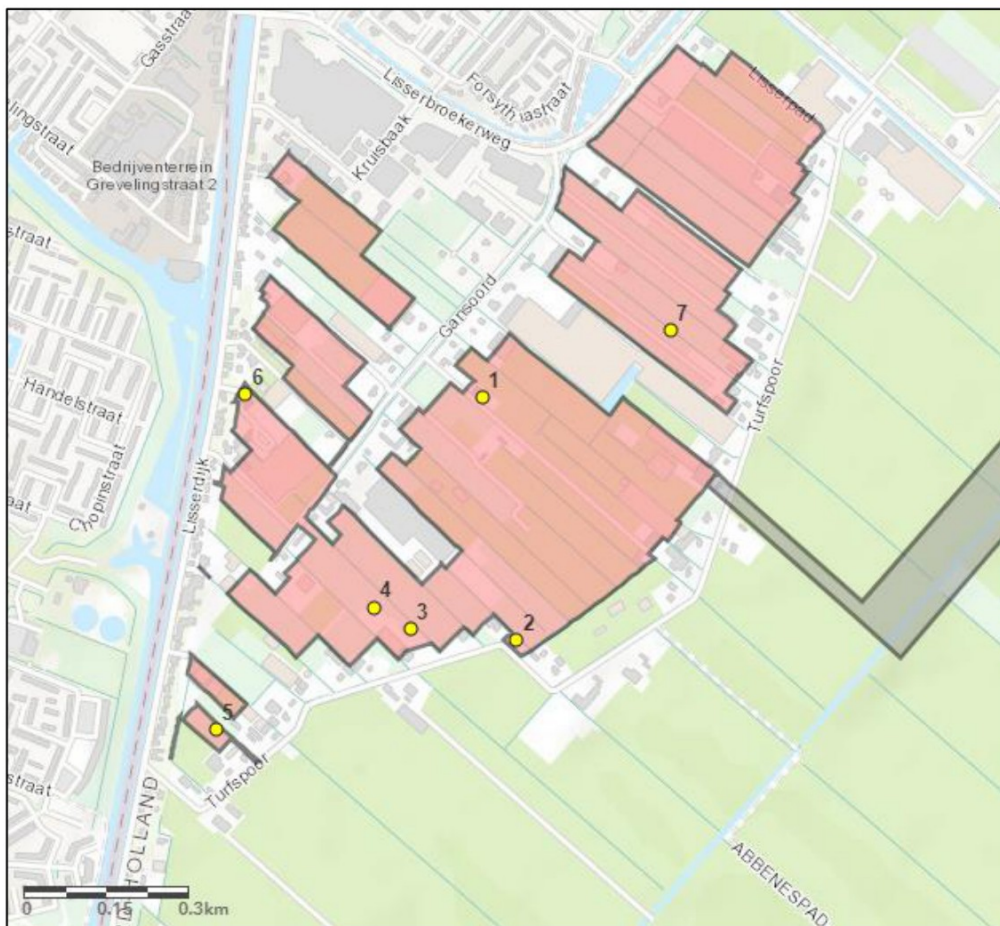
2.2 Vogelsoorten met jaarrond beschermde nestlocaties

Boom-bewonende vogelsoorten

Buizerd, havik, ransuil en sperwer

Voor wat betreft de hierboven genoemde boom-bewonende vogelsoorten is het onderzoek uitgevoerd volgens de richtlijnen van SOVON (methode BMP Z, zeldzame soorten).

Het nader onderzoek naar boom-bewonende vogelsoorten nabij de in figuur 2.1 aangegeven locaties bestaat uit minimaal 3 bezoeken na zonsopkomst en 3 nachtbezoeken.

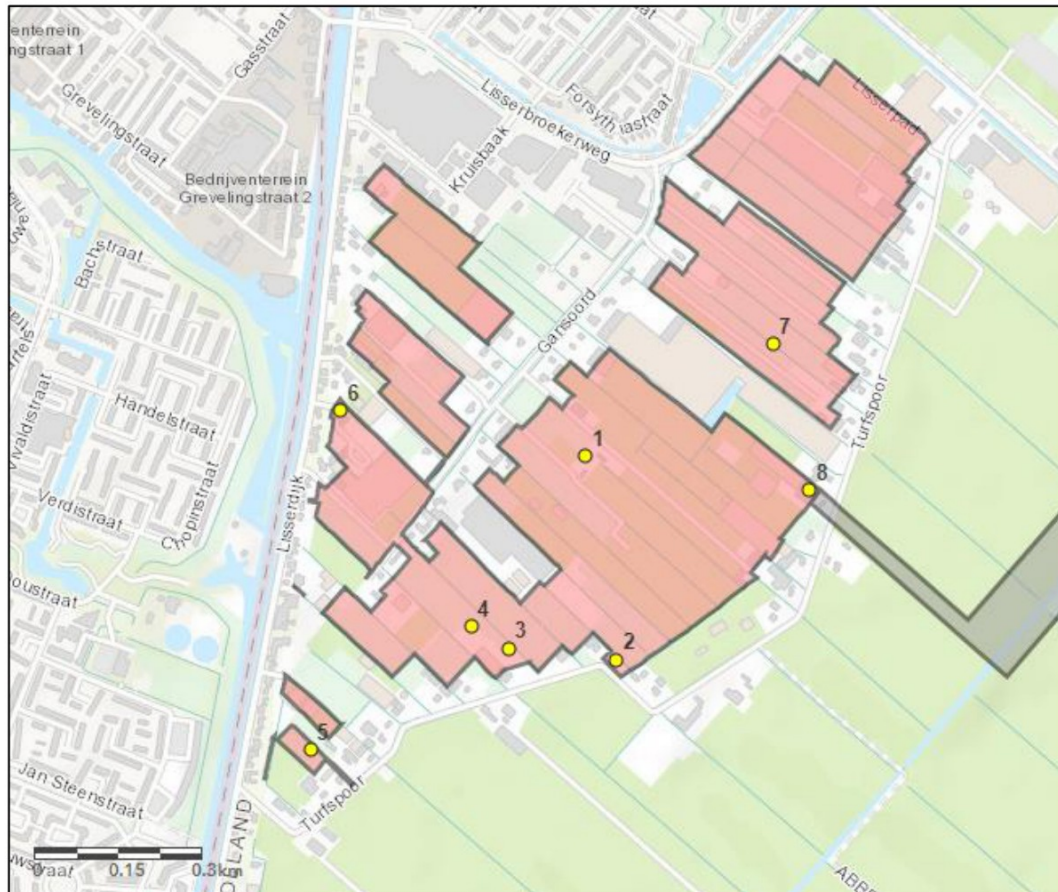
Figuur 2.1. De nummers 1 t/m 6 geven de potentieel geschikte locaties voor boom-bewonende vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestlocatie. Op locatie 7 waren de bomen voor aanvang van het onderzoek verwijderd. Deze locatie is derhalve niet meer onderzocht. Bron achtergrond: ESRI.

Gebouw-bewonende soorten

Huismus, boerenzwaluw, huiszwaluw en kerkuil.

Voor het inventariseren van gebouw-bewonende soorten zijn drie veldbezoeken uitgevoerd (zie tabel 2.2) op de daarvoor geschikte momenten van de dag (1 à 2 uur na zonsopkomst of 1 à 2 uur voor zonsondergang). Tijdens deze veldbezoeken is gezocht naar nestindicerend gedrag en broedplaatsen van de genoemde soorten. Ten behoeve van het onderzoek naar aanwezigheid van de kerkuil zijn drie nachtbezoeken uitgevoerd.

De onderzoeken naar gebouw-bewonende soorten zijn op de in figuur 2.2 aangegeven locaties (1, 6 en 8) uitgevoerd.

Figuur 2.2. De nummers 1, 6 en 8 geven de potentieel geschikte locaties voor gebouw-bewonende vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestlocatie weer. Bron achtergrond: ESRI.

2.3 Marterachtigen

Wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter

Voor wat betreft de marterachtigen is een nader onderzoek verricht naar aanwezigheid van wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter. Uit de Natuurtoets (september, 2022) is gebleken dat op de elf in figuur 2.4 aangegeven locaties mogelijk de genoemde marterachtigen voor kunnen komen.

De kleine marterachtige (wezel, hermelijn en bunzing) komen vooral voor in verwaarloosde agrarische landschappen en rommelige opstallen. Ook worden ze veel aangetroffen in bosschages met takkenrillen, boomstronken en ruigtes. Steenmarters worden onder andere aangetroffen in gebieden met kleinschalige landbouw met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes.

Voor het onderzoek naar de aanwezigheid van marterachtigen is gewerkt volgens de methode zoals die is omschreven in de Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming.

Om de aan- of afwezigheid van de genoemde soorten aan te tonen zijn per onderzochte locatie een viertal cameravallen geplaatst van verschillende types. De gebruikte cameravallen bestaan uit twee struikrovers, een

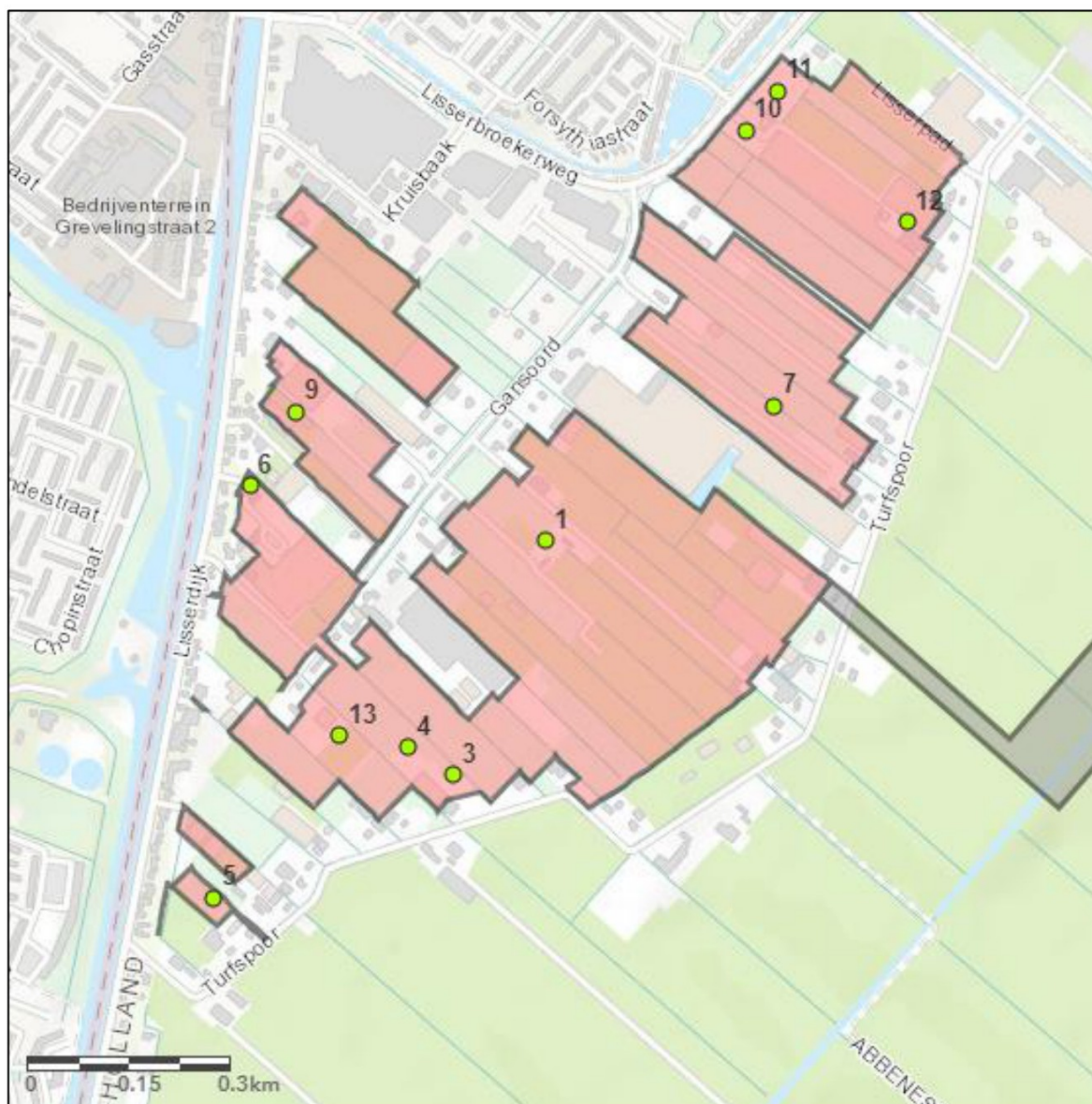
losse wildcamera (type Browning) en een mostela per locatie (zie figuur 2.3). Zoals aangegeven in de Handreiking Kleine Marters zijn de cameravallen voor een periode van minimaal vier weken per locatie in het veld geplaatst.

Om het aantal in te zetten camera's te beperken is het onderzoeksgebied in twee deelgebieden opgesplitst. Hierdoor zijn totaal 20 camera's ingezet.

Tijdens de verschillende terreinbezoeken zijn de cameravallen die ten behoeve van het onderzoek naar marters zijn ingezet geplaatst en gecontroleerd. Na de onderzoeksperiode zijn de cameravallen weer verwijderd.

Figuur 2.3 Gebruikte camera's tijdens het onderzoek

Figuur 2.4 Locaties met potentieel geschikte locaties voor de kleine marterachtige en de steenmarter. Op locatie 7 waren de bomen en bosschages voor aanvang van het onderzoek verwijderd. Deze locatie is derhalve niet meer onderzocht.
Bron achtergrond: ESRI.

2.4 Vleermuizen

2.4.1 Ecologie van vleermuizen

Het onderzoeksgebied bevindt zich in een omgeving waar volgens de meest recente verspreidingsgegevens van de NDFF de in tabel 2.1 genoemde vleermuissoorten voor kunnen komen. In deze tabel is tevens een schematische weergave van het landschapsgebruik door vleermuizen gegeven. Per soort staat weergegeven hoe ze het landschap gebruiken, waar verblijfplaatsen aangetroffen kunnen worden en de status van voorkomen in Nederland.

Daarnaast is met een rood kruis aangegeven welke potenties het onderzoeksgebied (en de nabije omgeving) voor de desbetreffende soort heeft.

In figuur 2.5 zijn de potentieel geschikte locaties van vleermuizen weergegeven.

Tabel 2.1 Schematische weergave van het landschapsgebruik door vleermuizen.

Soort	Foerageergebied	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Licht jachtgebied	Licht vliegroute	Verblijfplaats in bomen	Verblijfplaats in gebouwen	Status*
Gewone dwergvleermuis	X	X	X	X	-	X					A
Ruige dwergvleermuis	X	X	X	X	-	X					VA
Rosse vleermuis	X	X	X	X	-	X					VA
Laatvlieger	X	X	X	?	X	X					A
Meervleermuis	-	X	-	-	-	X					Z
Watervleermuis	-	X	X	X	-	X					Z

*A = algemeen, VA = vrij algemeen, Z = zeldzaam, ZZ = zeer zeldzaam.

In het tekstkader op de volgende pagina is uitleg gegeven van vleermuisbegrippen die (deels) in bovenstaande tabel staan en die relevant zijn voor dit nader onderzoek.

- = enige lichttolerantie
- = weinig tot geen licht tolerantie

Verblijfplaatsen/zwermgedrag

Vleermuizen gebruiken gedurende het jaar meerdere typen voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit zijn zomerverblijfplaatsen, winterverblijfplaatsen, kraamverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen.

Foerageergebied

Gebied waarbinnen een soort foerageert. Een foerageergebied is van essentieel belang voor het functioneren van de verblijfplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om de eventuele aantasting ervan op te vangen.

Vliegroutes

Vaste route vanaf een verblijfplaats naar een foerageergebied, waarvan minimaal 5% van de in de verblijfplaats aanwezige individuen gebruik maakt. Een vliegroute is essentieel wanneer er geen goede alternatieve vliegroute is om vanuit de verblijfplaats het betreffende foerageergebied te bereiken dan wel dat er wel een alternatieve vliegroute is, maar het gebruik hiervan kost vergeleken met de originele vliegroute teveel energie (te ver omvliegen of te onbeschermt).

Paarterritoria

Territorium waarbinnen een mannelijke vleermuis baltst en deze verdedigt tegen andere mannetjes. Binnen een paarterritorium ligt de paarverblijfplaats.

Baltsroep

Sociaal geluid (roep) dat mannelijke vleermuizen gedurende de paartijd produceren met de functie om vrouwtjes te lokken en andere mannetjes af te weren. De baltsroep kan bestaan uit een werfroep en contactroep.

Baltslocatie

Een locatie waar de functie baltsen is en geen paarterritoria of paarverblijfplaatsen worden waargenomen.

2.4.2 Methode vleermuizen

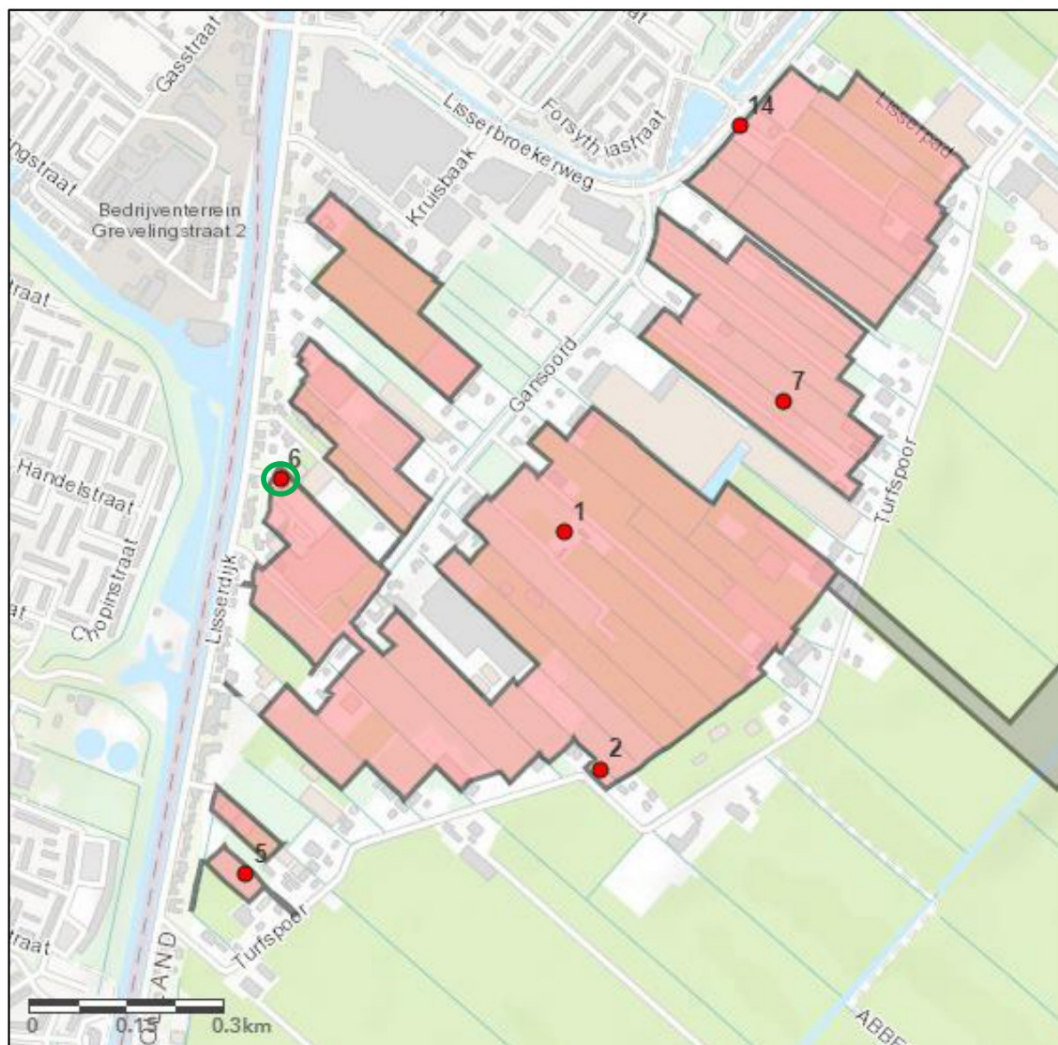
Het onderzoek naar vleermuizen is in de periode mei tot en met september 2023 uitgevoerd. In deze periode is onderzoek uitgevoerd door te zoeken naar jagende, trekken en zwermende vleermuizen. Tevens is gezocht naar paarterritoria en verblijfplaatsen.

De onderzoeken naar vleermuizen zijn uitgevoerd door twee ervaren (op het gebied van vleermuisonderzoek) ecologen.

De vijf potentieel geschikte locaties voor vleermuizen zijn in figuur 2.5 aangegeven. Het vleermuisonderzoek heeft zich gericht op deze locaties. Locatie 7 was voor aanvang van het onderzoek ongeschikt gemaakt en is derhalve niet meer onderzocht.

Het onderzoek naar vleermuizen heeft plaatsgevonden conform het Vleermuisprotocol 2021 dat is opgesteld door het Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur.

Het onderzoek houdt in dat middels twee tot drie bezoeken in de periode half mei t/m juli (kraam- en zomerverblijfplaatsen) en twee tot drie bezoeken in de periode half augustus t/m oktober (paarperiode) het gebruik wordt vastgesteld. Tussen de onderzoek rondten dient een periode van 20 dagen te zitten. De onderzoeken worden uitgevoerd tussen zonsondergang en zonsopkomst.

Figuur 2.5 Overzicht van de potentieel geschikte locaties voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Binnen locatie 7 waren de bomen voor aanvang van het onderzoek verwijderd. Deze locatie is derhalve niet onderzocht. De groen omcirkelde locatie is op zowel gebouw-bewonende soorten als boom-bewonende soorten onderzocht. De overige locaties zijn alleen op boom-bewonende soorten onderzocht. Bron achtergrond: ESRI.

Tijdens het onderzoek is onder andere gewerkt met de Petterson D240x detector. Hiermee zijn tijdens het veldwerk opnamen gemaakt die achteraf geanalyseerd zijn met behulp van het programma Bat Explorer.

Tevens is gebruik gemaakt van een Echo Meter Touch 2 Pro. Met dit apparaat dat op een smartphone kan worden aangesloten kunnen behalve vleermuisgeluiden ook beelden (sonogram) van de vleermuisgeluiden worden verkregen. Ook is met een warmtebeeldcamera het gedrag van de vleermuizen in beeld gebracht.

2.5 Overzicht terreinbezoeken

Vogels zijn minder actief bij slechte weersomstandigheden (regen en wind). Deze weersomstandigheden zijn vermeden tijdens de uitgevoerde onderzoeken naar vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestlocatie.

Het weer is ook van invloed op de activiteiten van vleermuizen en daardoor ook op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind (meer dan 3 Beaufort), langdurige regenval, dichte mist en temperaturen onder de 10 graden Celsius zijn belemmerende factoren. Dergelijke weersomstandigheden zijn vermeden.

In tabel 2.2 is een overzicht gegeven van alle terreinbezoeken die ten behoeve van het inventariseren van vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie en de omstandigheden waaronder deze zijn uitgevoerd. In figuur 2.1 en 2.2 worden de verschillende locaties weergegeven.

In tabel 2.3 is een overzicht gegeven van alle terreinbezoeken die ten behoeve van het inventariseren van vleermuizen en de omstandigheden waaronder deze zijn uitgevoerd. Tijdens deze terreinbezoeken is ook geïnterviewd op de aanwezigheid van vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie en zijn de batterijen en SD-kaartjes van de wildcamera's vervangen. In figuur 2.4 zijn de verschillende locaties weergegeven.

Tabel 2.2 Overzicht van de uitgevoerde terreinbezoeken ten behoeve van het inventariseren van broedvogels met een jaarrond beschermde nestlocatie en de omstandigheden waaronder deze zijn uitgevoerd

Datum	Tijdstip bezoek	Onderzochte soortgroep en locatie	Gemiddelde temperatuur	Wind	Bewolking
07-05-2023	06:30-17:00	Broedplaatsen gebouw- en boom-bewonende vogelsoorten (locatie 1 t/m 6)	16 °C	W-3	Onbewolkt
18-05-2023	06:30-17:30	Broedplaatsen gebouw- en boom-bewonende vogelsoorten (locatie 1 t/m 6)	15 °C	N-3	Onbewolkt
12-06-2023	06:30-11:30	Broedplaatsen gebouw- en boom-bewonende vogelsoorten (locaties 1, 6 en 8)	19 °C	W-2	Onbewolkt
18-06-2023	07:00-14:00	Broedplaatsen gebouw- en boom-bewonende vogelsoorten (locatie 2 t/m 5)	26°C	ZW-1	Bewolkt
29-06-2023	07:00-15:00	Broedplaatsen gebouw- en boom-bewonende vogelsoorten (locatie 2 t/m 5 en 8)	25°C	W-3	Licht bewolkt
10-07-2023	07:00-16:00	Broedplaatsen gebouw- en boom-bewonende vogelsoorten (locatie 2 t/m 5 en 8)	25°C	W-3	Onbewolkt

Nader onderzoek beschermde soorten

Lisserbroek Binnenturfspoor
 projectnummer 0418207.101
 13 februari 2025 definitief revisie 2
 GEM Lisserbroek C.V.

Tabel 2.3 Overzicht van de uitgevoerde terreinbezoeken ten behoeve van het inventariseren van vleermuizen en de omstandigheden waaronder deze zijn uitgevoerd. Tijdens deze terreinbezoeken is ook geïnventariseerd op de aanwezigheid van vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie. De aangegeven locaties worden respectievelijk in de figuren 2.2 en 2.4 weergegeven.

Datum	Tijdstip bezoek	Onderzochte soortgroep en locatie	Gemiddelde temperatuur	Wind	Bewolking
22-05-2023	21:30-02:00	Foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen vleermuizen en boom-bewonende vogelsoorten (locatie 1 en 14)	13 °C	N-3	Bewolkt
23-05-2023	21:30-00:00	Foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen vleermuizen en boom-bewonende vogelsoorten (locatie 6)	11 °C	N-2	Onbewolkt
24-05-2023	21:30-02:00	Foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen vleermuizen en boom-bewonende vogelsoorten (locatie 2 en 5)	14 °C	W-2	Onbewolkt
26-05-2023	21:30-02:00	Foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen vleermuizen en boom-bewonende vogelsoorten (locatie 1 en 14)	12°C	O-3	Onbewolkt
12-06-2023	03:00-05:30	Foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen vleermuizen en boom-bewonende vogelsoorten (locatie 6)	20°C	ZW-2	Onbewolkt
13-06-2023	03:00-05:30	Foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen vleermuizen en boom-bewonende vogelsoorten (locatie 1)	19°C	W-2	Onbewolkt
14-06-2023	03:00-05:30	Foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen vleermuizen en boom-bewonende vogelsoorten (locatie 5)	19°C	W-2	Onbewolkt
15-06-2023	03:00-05:30	Foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen vleermuizen en boom-bewonende vogelsoorten (locatie 14)	16°C	Z-2	Onbewolkt
18-06-2023	03:00-05:30	Foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen vleermuizen en boom-bewonende vogelsoorten (locatie 2)	20°C	Z-2	Licht bewolkt

3. Resultaten

3.1 Volgens met een jaarrond beschermde nestlocatie

Voor het inventariseren van kerkuil en ransuil is de inventarisatie gecombineerd met de inventarisatie van vleermuizen.

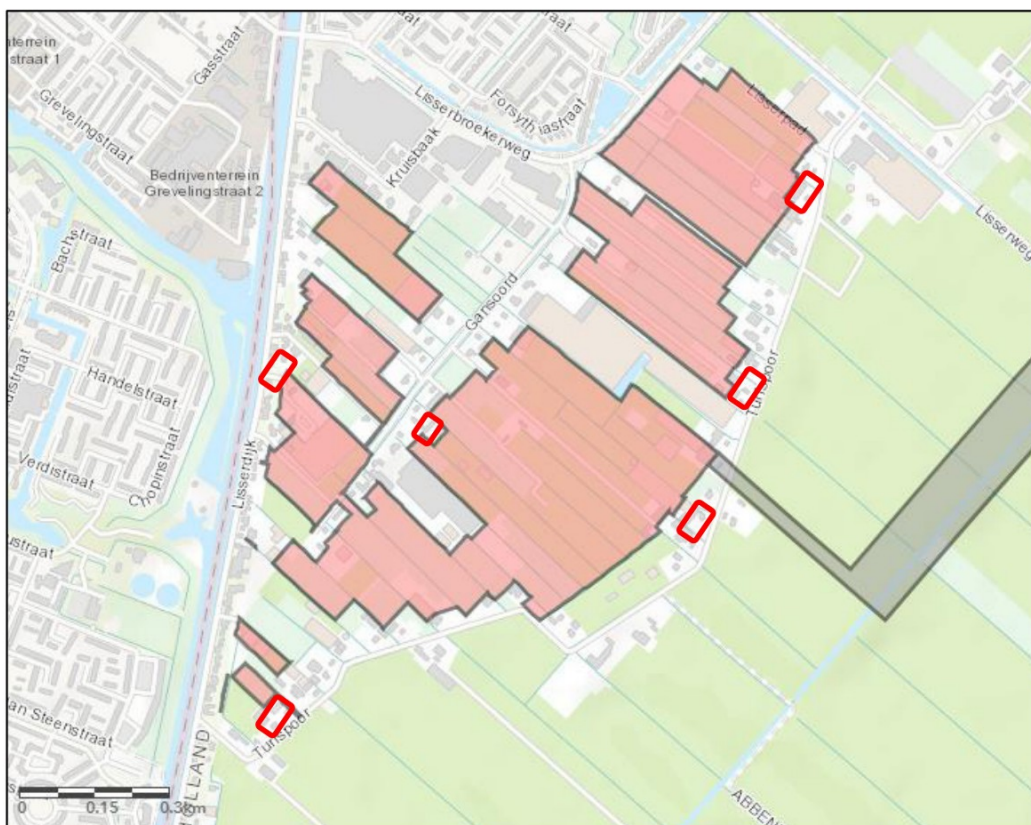
3.1.1 Gebouw-bewonende soorten

Huismus

Tijdens de terreinbezoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van het inventariseren van huismussen zijn binnen het onderzoeksgebied geen territorium- en nestindicerende waarnemingen van huismussen gedaan. Wel zijn in het onderzoeksgebied foeragerende huismussen waargenomen.

Net buiten en grenzend aan het onderzoeksgebied zijn wel huismussen met territorium- en nestindicerend gedrag waargenomen. De waargenomen huismussen verbleven in de (grote) tuinen rondom de aanwezige woningen en schuren. De tuinen werden gebruikt als schuil, foerageer- en verblijfplaats. De woningen en schuren werden gebruikt als voortplantingsplaats.

In figuur 3.1 zijn de locaties waar huismussen met territorium- en nestindicerend gedrag weergegeven. Nabij deze locaties zijn binnen het onderzoeksgebied foeragerende huismussen waargenomen.

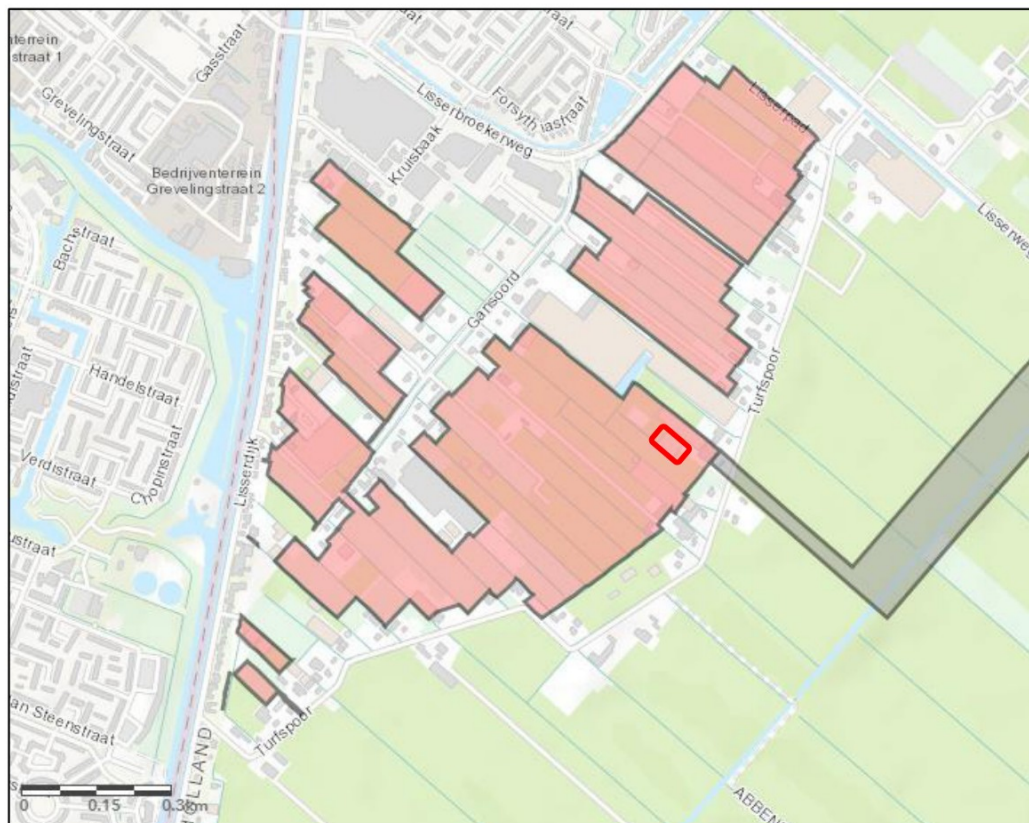

Figuur 3.1 Locaties van de waargenomen huismussen met territorium- en nestindicerend gedrag (rode kaders).

Huiszwaluw en boerenzwaluw

Tijdens de terreinbezoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van het inventariseren van huiszwaluwen en boerenzwaluwen is binnen het onderzoeksgebied één locatie aangetroffen waar boerenzwaluwen broeden. Dit betroffen acht nesten van de boerenzwaluw in een loods.

In figuur 3.2 is de locatie waar de broedende boerenzwaluwen zijn waargenomen weergegeven. Binnen het gehele onderzoeksgebied zijn foeragerende huiszwaluwen en boerenzwaluwen waargenomen. Dit betroffen wisselende aantallen. Van de huiszwaluw waren dit minimaal 20 exemplaren en van de boerenzwaluw waren dit ten minste 30 exemplaren.

Figuur 3.2 Locatie van de waargenomen broedende boerenzwaluwen (rode kader).

Kerkuil

Tijdens de terreinbezoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van het inventariseren van kerkuilen zijn binnen het onderzoeksgebied en in de directe omgeving daarvan geen kerkuilen waargenomen (zicht en gehoor).

De eigenaar van het perceel Lisserdijk 410 heeft aangegeven in het verleden kerkuilen op zijn perceel te hebben gezien. Hierop heeft de eigenaar in één van de schuren op het terrein een kerkuilenkast geplaatst. Tijdens de verschillende inventarisatierondes voor zowel broedvogels als vleermuizen zijn geen kerkuilen of andere vogels bij de nestkast waargenomen. In figuur 3.3 is de schuur weergegeven waar de nestkast in geplaatst was.

Figuur 3.3 Locatie van de nestkast voor kerkuilen (rode pijl).

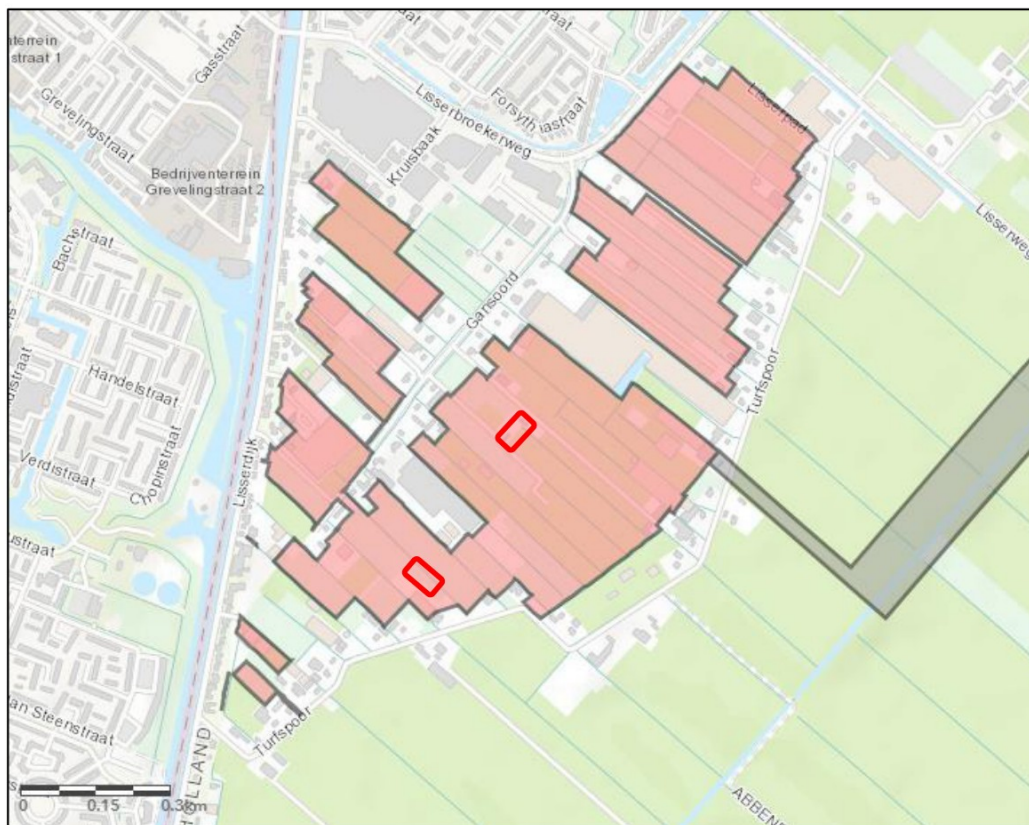
3.1.2 Boom-bewonende soorten

Buizerd, havik en sperwer

Tijdens de terreinbezoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van het inventariseren van de buizerd, havik en sperwer zijn binnen het onderzoeksgebied en in de directe omgeving daarvan verschillende buizerds waargenomen. Boven het gehele onderzoeksgebied zijn foeragerende buizerds waargenomen. Dit betrof viermaal een koppel en zesmaal een individueel exemplaar. Tevens is een aantal keer een buizerd waargenomen die op een paaltje in het weiland zat. Ook is een buizerd waargenomen die op een lantaarnpaal langs het Turfspoor zat.

Uit gespreken met bewoners van het gebied is gebleken dat in het verleden op twee locaties binnen het onderzoeksgebied een broedende buizerd is waargenomen. Tijdens het nader onderzoek naar broedende buizerds in 2023 zijn geen nesten van de buizerd waargenomen. In figuur 3.4 zijn de locaties weergegeven waar in het verleden (voor 2023) broedende buizerds zijn waargenomen (door bewoners van het onderzoeksgebied).

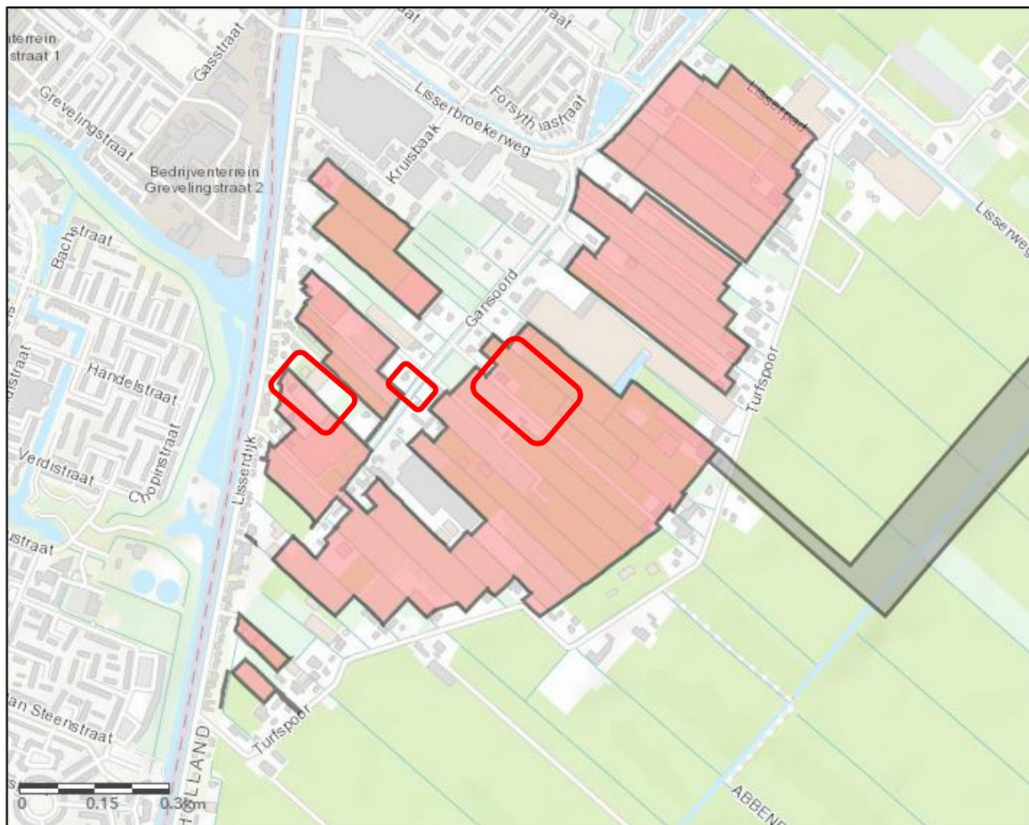
De sperwer is tijdens de onderzoeksperiode viermaal binnen het onderzoeksgebied waargenomen dit betroffen overvliegende en foeragerende exemplaren. Broedende sperwers zijn niet waargenomen. Ook is éénmaal een havik nabij het onderzoeksgebied waargenomen. Deze vloog ten noordoosten van het onderzoeksgebied bij de Olmenhorst aan de Lisseweg.

Figuur 3.4 Locaties waar in het verleden (voor 2023) broedende buizerds zijn waargenomen (rode kaders).

Ransuil

De terreinbezoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van het inventariseren van ransuilen zijn gecombineerd met de onderzoeken naar vleermuizen. Hierbij zijn tijdens verschillende bezoeken ransuilen gehoord en gezien. De eerste waarnemingen zijn van 23 mei. Tijdens dit bezoek zijn drie bedelende jonge ransuilen gehoord. Op die avond zijn ook de volwassen ouders gezien. Deze waarneming was net buiten het onderzoeksgebied. Ook tijdens andere avond- en nachtbezoeken is het ransuilengezin gehoord en gezien. Een groot deel van het onderzoeksgebied werd gebruikt om te foerageren en de jongen te voeren. Het nest is niet gevonden. In figuur 3.5 zijn de locaties weergegeven waar de ransuilen gezien en gehoord zijn.

Figuur 3.5 Locaties waar ransuilen zijn gezien en gehoord (rode kaders).

3.2 Marters

De gebruikte cameravallen zijn op tien verschillende locaties binnen het onderzoeksgebied geplaatst. De locaties van de camera's worden in figuur 2.4 weergegeven. Per locatie zijn vier camera's van drie verschillende types geplaatst.

Op de beelden van de camera's zijn verschillende dieren waargenomen. Dit betroffen veel katten maar ook muizen, ratten, egels, hazen en verschillende vogelsoorten. Deze soorten vallen onder de vrijstellingsregeling in de Provincie Noord-Holland en worden verder niet behandeld in deze rapportage.

Wezel

De **wezel** eet voornamelijk (woel)muizen. Wezels leven solitair, de mannetjes hebben een scherp begrensd leefgebied dat varieert van 7 tot 15 ha. Wezels gebruiken meerdere schuilplaatsen, te onderscheiden zijn tijdelijke verblijfplaatsen en vaste nestplaatsen. De aanwezigheid van voldoende muizen bepaalt mede of een gebied geschikt is voor de soort (Bron: Zoogdiervereeniging).

Voor aanvang van het onderzoek naar de marterachtigen is een dode wezel op één van de te onderzoeken locaties aangetroffen. Dit betrof locatie 5 (figuur 2.4).

Figuur 3.6. Aangetroffen dode wezel in het voorjaar van 2023.

Door de camera's zijn honderden opnames gemaakt. Na bestudering van de camerabeelden is vastgesteld dat op *geen* van deze beelden een wezel te zien is.

Hermelijn

De **hermelijn** komt voor in nagenoeg alle landschappen, als er maar voldoende prooidieren aanwezig zijn (konijnen en hazen). Het leefgebied van een hermelijn bedraagt gemiddeld 20 ha, hierin kunnen zich diverse jachtgebieden bevinden met diverse rust- en schuilgebieden (Bron: Zoogdiervereniging).

Door de camera's zijn honderden opnames gemaakt. Na bestudering van de camerabeelden is vastgesteld dat op *geen* van deze beelden een hermelijn te zien is.

Bunzing

De **bunzing** komt voor in allerlei landschappen voor, als er maar dekking is in de vorm van greppels, houtwallen, zoomvegetaties, ruigtes en bijvoorbeeld schuurtjes. Waterrijke gebieden hebben de voorkeur. De voedselbeschikbaarheid bepaald de omvang van het territorium, het varieert van 8 tot zelfs 1.000 ha. Schuilplaatsen van de soort bestaan uit oude hollen van konijnen en ratten, houtstapels en takkenrillen (Bron: Zoogdiervereniging).

Door de camera's zijn honderden opnames gemaakt. Na bestudering van de camerabeelden is vastgesteld dat op *geen* van deze beelden een bunzing te zien is.

Steenmarter

De **steenmarter** wordt aangetroffen in steenachtige biotopen, zoals steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. Hij komt voor in parkachtige landschappen, maar ook in bos loze gebieden. Hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en soms zelfs in grote steden. De voorkeur gaat bij de steenmarter uit naar gebieden met kleinschalige landbouw met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes (Bron: Zoogdiervereniging).

Door de camera's zijn honderden opnames gemaakt. Na bestudering van de camerabeelden is vastgesteld dat op *geen* van deze beelden een steenmarter te zien is. In figuur 3.6 is een impressie van de camerabeelden weergegeven.

Figuur 3.7 Impressie van de camerabeelden.

3.3 Vleermuizen

Binnen het onderzoeksgebied is op vijf locaties onderzoek uitgevoerd naar aanwezigheid en gebruik door vleermuizen. Deze locaties zijn in figuur 2.4 weergegeven. Vier van deze locaties betroffen locaties met een potentieel geschikte verblijfplaats voor boom-bewonende soorten, essentiële foerageergebieden en essentiële vliegroutes. Eén locatie is onderzocht op aanwezigheid en gebruik door zowel gebouw-bewonende soorten als boom-bewonende soorten. Dit betrof locatie 6 in figuur 2.5.

In onderstaande paragrafen zijn per gebruiksfunctie en per onderzochte locatie de bevindingen weergegeven.

3.3.1 *Kraam- en zomerverblijfplaatsen*

Locatie 1

In de schietwilg waar holtes en scheuren in zitten is tijdens de onderzoeken naar verblijfplaatsen gepost. Tevens is de omgeving van de boomgroep waar de schietwilg onderdeel van uit maakt onderzocht op het gebruik door vleermuizen.

Tijdens de terreinbezoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van het onderzoek naar kraam- en zomerverblijven zijn verschillende vleermuizen binnen locatie 1 waargenomen. Dit betroffen circa 10 gewone dwergvleermuizen, 5 ruige dwergvleermuizen en 2 rosse vleermuizen.

Kraam- en zomerverblijfplaatsen of sporen die daarop duiden zijn niet gevonden. Ook zijn geen vleermuizen waargenomen die een specifieke binding met de potentieel geschikte schietwilg hadden.

Locatie 2

In de treurwilg waar holtes en scheuren in zitten is tijdens de onderzoeken naar verblijfplaatsen gepost. Tevens is de omgeving van de boom onderzocht op het gebruik door vleermuizen.

Tijdens de terreinbezoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van het onderzoek naar kraam- en zomerverblijven zijn verschillende vleermuizen binnen locatie 2 waargenomen. Dit betroffen circa 5 gewone dwergvleermuizen en 2 laatvliegers.

Kraam- en zomerverblijfplaatsen of sporen die daarop duiden zijn niet gevonden. Ook zijn geen vleermuizen waargenomen die een specifieke binding met de potentieel geschikte treurwilg hadden.

Locatie 5

In de schietwilg waar holtes en scheuren in zitten is tijdens de onderzoeken naar verblijfplaatsen gepost. Tevens is de omgeving van de boom onderzocht op het gebruik door vleermuizen.

Tijdens de terreinbezoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van het onderzoek naar kraam- en zomerverblijven zijn verschillende vleermuizen binnen locatie 5 waargenomen. Dit betroffen circa 5 gewone dwergvleermuizen en 1 laatvlieger.

Kraam- en zomerverblijfplaatsen of sporen die daarop duiden zijn niet gevonden. Ook zijn geen vleermuizen waargenomen die een specifieke binding met de potentieel geschikte schietwilg hadden.

Locatie 6

Op locatie 6 is zowel onderzoek naar gebouw-bewonende als boom-bewonende vleermuissoorten uitgevoerd. Nabij de bomen en de schuur met potentieel geschikte verblijfplaatsen is tijdens de onderzoeken gepost. Tevens is de omgeving onderzocht op het gebruik door vleermuizen.

Tijdens de terreinbezoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van het onderzoek naar kraam- en zomerverblijven zijn verschillende vleermuizen binnen locatie 6 waargenomen. Dit betroffen veel (>10 exemplaren) gewone dwergvleermuizen en 1 laatvlieger.

Tijdens het onderzoek zijn 2 gewone dwergvleermuizen waargenomen die kort na zonsondergang uit de schuur kwamen. Ook zijn 2 gewone dwergvleermuizen waargenomen die na circa 1,5 uur weer invlogen.

De overige waargenomen vleermuizen gebruikte locatie 6 om te foerageren.

Locatie 14

In de grauwe abeel waar een holte en scheuren in zitten is tijdens de onderzoeken naar verblijfplaatsen gepost. Tevens is de omgeving van de bomenrij waar de grauwe abeel onderdeel van uit maakt onderzocht op het gebruik door vleermuizen.

Tijdens de terreinbezoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van het onderzoek naar kraam- en zomerverblijven zijn verschillende vleermuizen binnen locatie 14 waargenomen. Dit betroffen 10 tot 15 gewone dwergvleermuizen, 2 rosse vleermuizen en 4 laatvliegers.

Kraam- en zomerverblijfplaatsen of sporen die daarop duiden zijn niet gevonden. Ook zijn geen vleermuizen waargenomen die een specifieke binding met de potentieel geschikte grauwe abeel hadden.

3.3.2 *Paarterritoria, (paar)verblijfplaatsen en zwermgedrag*

Locatie 1

Tijdens de terreinbezoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van het onderzoek naar paarverblijven en paarterritoria zijn verschillende vleermuizen binnen locatie 1 waargenomen. Dit betroffen circa 10 gewone dwergvleermuizen en 2 ruige dwergvleermuizen.

Baltsgedrag of andere kenmerken die duiden op een paarverblijf of paarterritorium zijn niet waargenomen.

Locatie 2

Tijdens de terreinbezoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van het onderzoek naar paarverblijven en paarterritoria zijn verschillende vleermuizen binnen locatie 2 waargenomen. Dit betroffen 4 gewone dwergvleermuizen en 2 laatvliegers.

Baltsgedrag of andere kenmerken die duiden op een paarverblijf of paarterritorium zijn niet waargenomen.

Locatie 5

Tijdens de terreinbezoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van het onderzoek naar paarverblijven en paarterritoria zijn verschillende vleermuizen binnen locatie 5 waargenomen. Dit betroffen 5 tot 10 gewone dwergvleermuizen, 2 ruige dwergvleermuizen, 1 rosse vleermuis, 1 gewone grootvleermuis en 1 laatvlieger. Binnen locatie 5 zijn 4 baltsende mannen van de gewone dwergvleermuis gehoord. Dit was aan de achterzijde van het perceel nabij de onderzochte boom. Een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis is niet aangetroffen. Van de overige waargenomen vleermuizen zijn geen baltsgedrag of andere kenmerken die duiden op een paarverblijf of paarterritorium waargenomen.

Locatie 6

Tijdens de terreinbezoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van het onderzoek naar paarverblijven en paarterritoria zijn verschillende vleermuizen binnen locatie 6 waargenomen. Dit betroffen veel (>10 exemplaren) gewone dwergvleermuizen, 5 ruige dwergvleermuizen, 2 watervleermuizen en 4 laatvliegers.

Binnen locatie 6 zijn 2 baltsende mannen van de gewone dwergvleermuis gehoord. Dit was in de bomen die tussen de onderzochte schuur en de woning net buiten het onderzoeksgebied staan. Waargenomen is dat het paarverblijf zich in de nok van de woning net naast het onderzoeksgebied bevindt. Binnen het onderzoeksgebied zijn geen paarverblijven waargenomen. Van de overige waargenomen vleermuizen zijn geen baltsgedrag of andere kenmerken die duiden op een paarverblijf of paarterritorium waargenomen.

Tijdens het bezoek op 6 september is een kat waargenomen die probeerde 2 gewone dwergvleermuizen te vangen in de onderzochte schuur.

Locatie 14

Tijdens de terreinbezoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van het onderzoek naar kraam- en paarverblijven en paarterritoria zijn verschillende vleermuizen binnen locatie 14 waargenomen. Dit betroffen 10 tot 15 gewone dwergvleermuizen.

Kraam- en zomerverblijfplaatsen of sporen die daarop duiden zijn niet gevonden. Ook zijn geen vleermuizen waargenomen die een specifieke binding met de potentieel geschikte grauwe abeel hadden.

Baltsgedrag of andere kenmerken die duiden op een paarverblijf of paarterritorium zijn niet waargenomen.

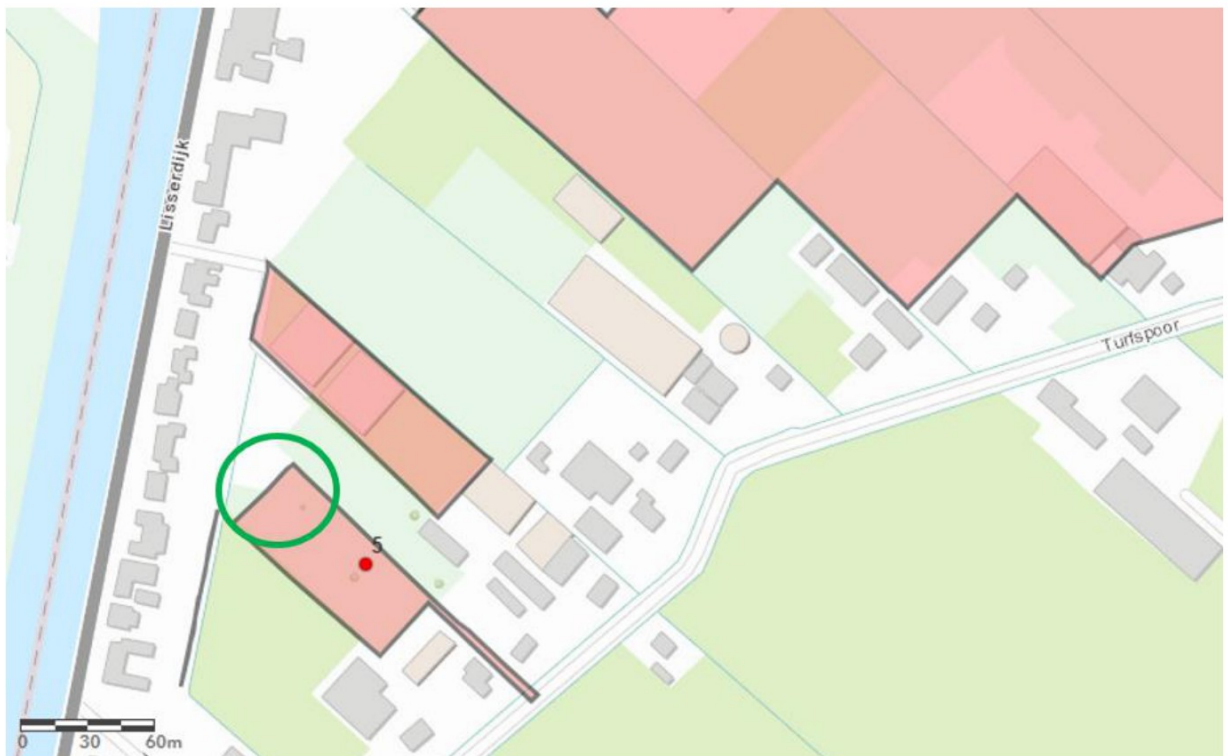
3.3.3 Foerageergebied en vliegroutes

Tijdens ieder veldbezoek (dat ter inventarisatie van vleermuizen is uitgevoerd) zijn in de onderzoeksgebieden foeragerende vleermuizen waargenomen/gehoord.

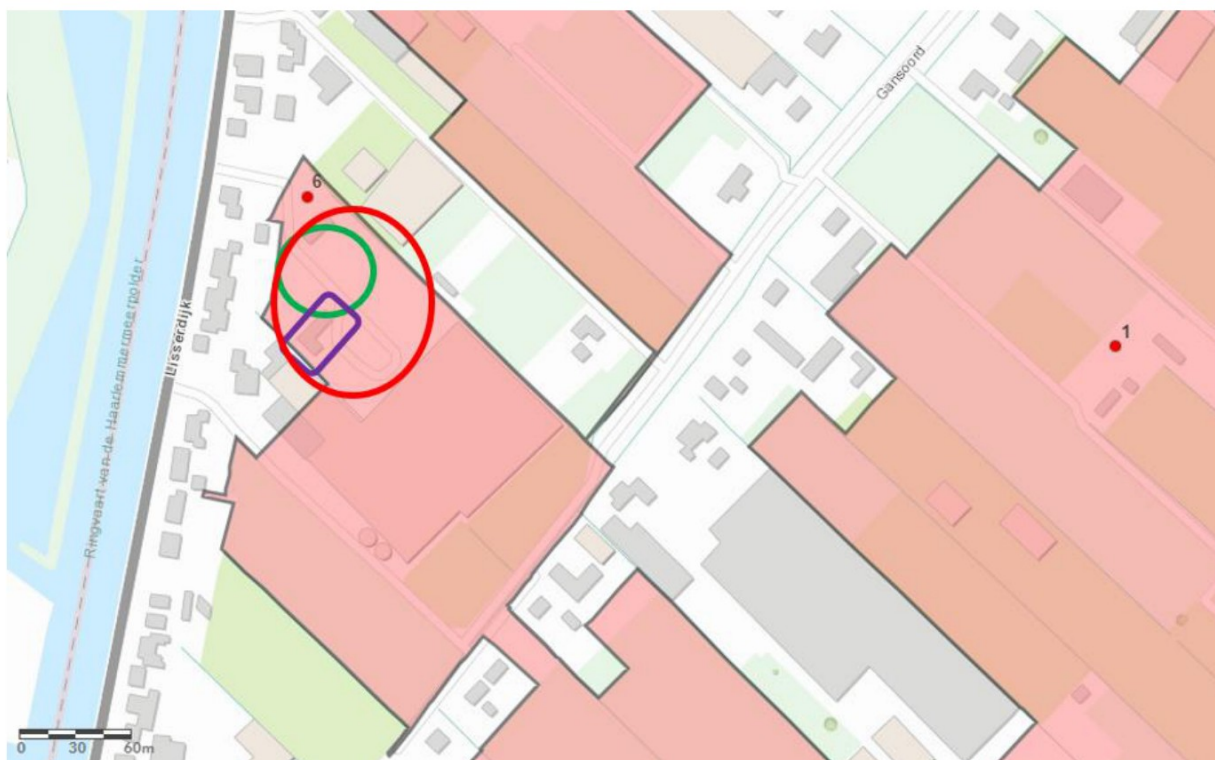
In de meeste gevallen betroffen dit gewone dwergvleermuizen. Vooral binnen de onderzochten locaties 6 en 14 zijn veelvuldig foeragerende gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuizen en laatvliegers waargenomen. Het foerageren gebeurde in de luwte van de bomen maar ook tussen de boomkronen.

Langs de bomenrij binnen de onderzochte locatie 14 zijn regelmatig voorbijvliegende vleermuizen waargenomen. Dit betroffen gewone dwergvleermuizen (>10 exemplaren), laatvliegers (5 exemplaren) en enkele rosse vleermuizen (5 exemplaren).

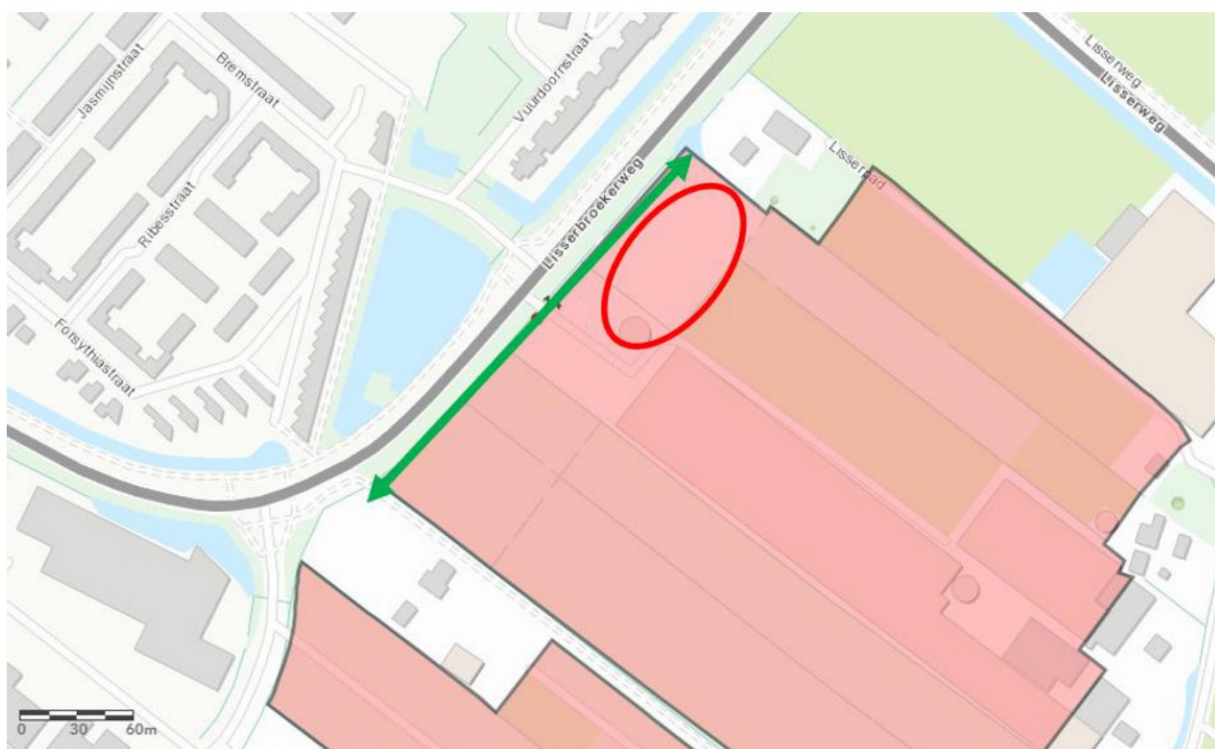
In figuren 3.8 t/m 3.10 zijn de belangrijkste waarneming met betrekking tot vleermuizen weergegeven.

Figuur 3.8 Paarterritorium van de gewone dwergvleermuis (groene cirkel).

Figuur 3.9 Paarterritorium (groene cirkel), essentieel foerageergebied (rode cirkel) en zomerverblijf (paarse kader) van de gewone dwergvleermuis.

Figuur 3.10 Essentiële vliegroute gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis (groene pijl) en essentieel foerageergebied gewone dwergvleermuis en laatvlieger (rode cirkel).

3.4 Samenvatting resultaten nader onderzoek

Binnen het onderzoeksgebied zijn verschillende beschermde soorten uit de Wnb aangetroffen. Hierbij zijn verblijfplaatsen en essentieel leefgebied te onderscheiden. In tabel 3.1 is een overzicht van de waargenomen beschermde soorten (Wnb) en essentieel leefgebied van beschermde soorten weergegeven.

Tabel 3.1 Overzicht van de functies van het onderzoeksgebied voor de waargenomen beschermde soorten.

Waargenomen soort	Vastgestelde exemplaren, verblijfplaats of essentieel leefgebied
Huismus	Verblijfplaatsen (nesten) en essentieel leefgebied net buiten (grenzend aan) het onderzoeksgebied.
Boerenwaluw	Acht in gebruik zijnde nesten in de loods aan het Turfspoor (figuur 3.2).
Ransuil	Essentieel leefgebied binnen het onderzoeksgebied (figuur 3.5). Verblijfplaats net buiten het onderzoeksgebied.
Buizerd	Essentieel leefgebied binnen het (gehele) onderzoeksgebied. Verblijfplaats buiten het onderzoeksgebied.
Algemeen voorkomende vogelsoorten	Waarschijnlijk verblijfplaatsen (nesten) binnen het onderzoeksgebied.
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf, paarterritorium, essentiële vliegroute en essentieel foerageergebied op de in figuur 3.7, 3.8 en 3.9 aangegeven locaties.
Laatvlieger	Essentieel foerageergebied op de in figuur 3.9 aangegeven locatie.
Rosse vleermuis	Essentiele vliegroute op de in figuur 3.9 aangegeven locatie.
Wezel	Binnen de onderzochte locatie 5 (figuur 2.4) is een dode wezel aangetroffen. Tijdens het onderzoek met de wildcamera's zijn geen exemplaren waargenomen.

4. Effectbeoordeling

Uit het onderzoek (tabel 3.1) is gebleken dat essentieel leefgebied van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (huismus, boerenwaluw, buizerd, ransuil), overige algemene vogelsoorten, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, wezel en overige algemene soorten zoogdieren binnen het onderzoeksgebied en de directe omgeving aanwezig is. In dit hoofdstuk zijn deze bevindingen getoetst aan de Omgevingswet en wordt ingegaan op de benodigde vervolgstappen ten aanzien van de Omgevingswet.

4.1 Toetsing Omgevingswet (Ow)

4.1.1 *Huismus*

Jaarrond beschermde vogelnesten, zoals die van de huismus, zijn het gehele jaar beschermd (in de Omgevingswet) en dus niet alleen tijdens de broedperiode. Indien aanwezige nesten of rustplaatsen worden verstoord of verwijderd, is sprake van een Schadelijke handeling zoals gesteld in de Omgevingswet.

Tijdens de veldbezoeken is gebleken dat in de bebouwing binnen het onderzoeksgebied geen nestlocaties van huismussen aanwezig zijn. Binnen het onderzoeksgebied zijn wel foeragerende huismussen waargenomen. De dichtstbijzijnde broedplaatsen bevinden zich in de woningen grenzend aan het onderzoeksgebied (figuur 3.1). In de bij deze woningen behorende tuinen is voldoende opgaande beplanting (coniferen en bladhoudende struiken) aanwezig om in een compleet leefgebied voor de huismussen te voorzien. Ook is nabij de woningen voldoende gelegenheid voor huismussen om een stofbad te nemen. Deze mogelijkheden blijven behouden. De tuinen behorende bij de betreffende woningen bieden voldoende leefgebied om de functionaliteit van de broedplaatsen te waarborgen. Het onderzoeksgebied maakt onderdeel uit van het foerageergebied, maar aangezien het essentiële foerageergebied van de huismus zich beperkt tot de directe omgeving van de broedplaats (BIJ12, 2017b), zal het onderzoeksgebied van marginale betekenis zijn.

Tijdens het broedseizoen van de huismus zijn geen broedplaatsen zijn aangetroffen binnen het onderzoeksgebied. In de tuinen nabij de woningen waar de (broedende) huismussen zijn waargenomen is voldoende (compleet) leefgebied aanwezig om te kunnen stellen dat het onderzoeksgebied niet van essentieel belang is voor de instandhouding van de aanwezige huismussenpopulatie. Zodoende zijn effecten van de voorgenomen ontwikkeling op de huismus uitgesloten. Derhalve is een overtreding van de Omgevingswet niet aan de orde en hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

4.1.2 *Boerenwaluw*

De boerenwaluw is een zo genoemde categorie 5 soort. Categorie 5 vogels zijn vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor gebroed hebben of de directe omgeving daarvan, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich ergens anders vestigen. Alleen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden rechtvaardigen een jaarronde bescherming van het nest of de nestlocatie. Dit laatste is in de voorliggende situatie het geval. In de omgeving zijn weinig geschikte broedlocaties voor deze rode lijst soort (huidige status, gevoelig) aanwezig.

Uit het nader onderzoek is gebleken dat in het onderzoeksgebied acht nesten van de boerenwaluw aanwezig zijn. Dit betreft één loods. Tevens bevindt zich (overig) functioneel leefgebied binnen het onderzoeksgebied. Nesten van boerenwaluwen zijn in het voorliggende geval beschermd in het kader van de Omgevingswet (Artikel 11.37 Bal (schadelijke handelingen vogels)) en mogen in geen enkel geval – zowel tijdelijk als permanent – in functie aangetast worden. Als gevolg van het voornemen zal de loods waarin de nesten zich bevinden waarschijnlijk gesloopt worden. Hierdoor gaat de functie als nestplaats voor boerenwaluwen verloren.

Ontheffing aanvragen

Als gevolg van het voornemen worden nestplaatsen van de boerenwaluw in functionaliteit aangetast. Dit is een overtreding van de in Artikel 11.37 (Bal) gestelde schadelijke handeling (Ow). Om deze reden is voor de voorgenomen activiteit een Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit noodzakelijk.

Bij de aanvraag van de ontheffing zal de aanvraag op drie criteria getoetst worden. Bij de aanvraag dient aangetoond te worden dat:

1. Er geen effecten zijn op de gunstige staat van instandhouding van de soort;
2. Er geen alternatieven zijn voor de ontwikkeling/ingreep die ervoor zorgt dat de verbodsbepaling overtreden worden;
3. Er een belang is voor de ontwikkeling/ingreep ter plaatse die vermeld staat in het bijbehorende wetsartikel van de Ow (Artikel 8.74j Bkl).

Zie tabel 4.2 voor een opsomming van geldige belangen per artikel met schadelijke handelingen in de Ow.

Met het voornemen voor dit onderzoeksgebied zou gebruik gemaakt kunnen worden van het belang volksgezondheid. Met een surplus aan voorzieningen voor de boerenwaluw in de nieuwe situatie kan de kleine populatie boerenwaluwen binnen het onderzoeksgebied groter gemaakt worden (naar meer dan acht broedparen). Hier zou eventueel ook het belang ter bescherming van flora en fauna gebruikt kunnen worden.

Te treffen maatregelen

In de aanvraag Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit moet onderbouwd aangegeven worden of de functionaliteit van de nestlocatie tijdens en na uitvoer van het planvoornemen gegarandeerd kan worden. Hiervoor dient, ook in het kader van de zorgplicht, te allen tijde voorkomen te worden dat tijdens het broedseizoen nestlocaties verstoord dan wel aangetast worden door de werkzaamheden. Het broedseizoen voor de boerenwaluw loopt meestal van begin mei tot en met augustus.

De huidige nestlocaties van de boerenwaluw zullen mogelijk verloren gaan door het planvoornemen, de functionaliteit van die plek gaat volledig verloren. Er zal dan ook gezorgd moeten worden voor vervangende verblijfplaatsen.

Vervangende nestplaatsen

Mogelijkheden om het functioneren van alternatieve nestplaatsen tijdens en na de werkzaamheden te garanderen kunnen bestaan uit:

- Aanbieden alternatieven: Voor elke nestplaats die aangetast of verwijderd wordt, worden minimaal twee nieuwe nestplaatsen aangeboden. Dit in de vorm van bijvoorbeeld artificiële nestgelegenheden;
- Voor de vervangende nestplaatsen geldt:
 - dat ze minimaal één maand voordat de dieren weer in Nederland arriveren functioneel zijn;
 - dat er meerdere nestplekken bij elkaar aangeboden moeten worden. Zorg dat de nesten minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen;
 - zo dicht mogelijk bij de locatie van de oorspronkelijke verblijfplaats worden geplaatst en als dat niet mogelijk is, dan in de directe omgeving (in de regel binnen 200 meter, bij uitzondering 500 meter maar is afhankelijk van gebied en situatie ter plekke) van de oorspronkelijke nestplaats en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden liggen;
 - op minimaal 4 meter hoogte plaatsen;
 - dat er een passende broedruimte aangeboden wordt;
 - dat ze op een voor de boerenwaluw geschikte wijze en plek worden aangebracht. Zo mogen ze niet te heet worden in de middagzon, maar zich ook niet op een te koude locatie bevinden: voorkeur heeft een west of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot, dakoverstek of iets dergelijks;
 - dat het materiaal waarvan ze zijn gemaakt niet behandeld is met chemische middelen;
 - dat het beheer duurzaam geregeld is. Het gaat om een duurzame maatregel voor de lange termijn. Dit beheer moet gebeuren in een periode dat verstoring niet of minimaal optreedt.

Door bovenstaande maatregelen uit te voeren zal de gunstige staat van de lokale populatie van de boerenwaluw niet negatief beïnvloed worden. Met de juiste mitigerende maatregelen wordt verwacht dat een vergunning zal worden verleend. Daarbij kan met een overmaat van voorzieningen in de gehele nieuwe woonwijk de lokale populatie boerenwaluwen uitgebreid worden naar boven de tien paar.

Naast verlening van de ontheffing is ook mogelijk dat er een positieve afwijzing volgt op de ontheffingsaanvraag door het bevoegd gezag. Hierbij wordt gesteld dat door de getroffen en voorgestelde mitigerende maatregelen geen sprake is van aantasting van de functionaliteit van de nestlocaties.

In beide gevallen is het plan uitvoerbaar (onder de voorwaarden uit de ontheffing).

De mitigerende maatregelen dienen te worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol.

4.1.3 Buizerd

Tijdens de veldbezoeken is vastgesteld dat in de bomen binnen het onderzoeksgebied geen nesten van de buizerd aanwezig zijn. In het onderzoeksgebied zijn wel foeragerende buizerds waargenomen. Dit betroffen verschillende exemplaren. In het recente verleden (2021 en 2022) zijn door bewoners van het onderzoeksgebied broedende buizerds waargenomen. Waarschijnlijk bevindt de dichtstbijzijnde broedplaats zich nabij maar buiten het onderzoeksgebied. De open verruigde agrarische percelen maken wel onderdeel uit van het essentiële leefgebied van de buizerd en zijn noodzakelijk om de functionaliteit van de broedplaatsen in de omgeving van het onderzoeksgebied te waarborgen.

Als gevolg van het voornemen zullen de agrarische percelen die deel uitmaken van essentieel leefgebied waarschijnlijk aangetast worden. Hierdoor gaat de functionaliteit van nestplaatsen in de omgeving van het onderzoeksgebied van de buizerd verloren.

Voor de buizerd is een kennisdocument beschikbaar hierin wordt beschreven hoe de functionele leefomgeving van de buizerd er uit ziet, kennisdocument van de Buizerd (BIJ12).

De functionele leefomgeving van een nest voldoet bij voorkeur aan de volgende voorwaarden:

- Afwisselende landschappen, met bomen, bosjes en open stukken;
- Grote, dikke bomen die stevig genoeg zijn om het nest te kunnen dragen;
- Open gebieden waar gejaagd kan worden en genoeg voedsel te vinden is binnen een straal van enkele kilometers van het nest;
- Rustige, bomenrijke omgeving.

Ontheffing aanvragen

Als gevolg van het voornemen wordt waarschijnlijk essentieel leefgebied van de buizerd in functionaliteit aangetast. Dit is een overtreding van de in artikel Artikel 11.37 Bal gestelde schadelijke handeling van de Omgevingswet. Om deze reden is voor de voorgenomen activiteit een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit (Ow) noodzakelijk.

Bij de aanvraag van de ontheffing zal de aanvraag op drie criteria getoetst worden. Bij de aanvraag dient aangetoond te worden dat:

1. Er geen effecten zijn op de gunstige staat van instandhouding van de soort;
2. Er geen alternatieven zijn voor de ontwikkeling/ingreep die ervoor zorgt dat de verbodsbepaling overtreden worden;
3. Er een belang is voor de ontwikkeling/ingreep ter plaatse die vermeld staat in het bijbehorende wetsartikel van de Ow (Artikel 8.74j Bkl).

Te treffen maatregelen

In de aanvraag Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit moet onderbouwd aangegeven worden of de functionaliteit van de functionele leefomgeving tijdens en na uitvoer van het planvoornemen gegarandeerd kan worden. Hiervoor dient, ook in het kader van de zorgplicht, te allen tijde voorkomen te worden dat tijdens het broedseizoen nestlocaties verstoord dan wel aangetast worden door de werkzaamheden. Het broedseizoen voor de buizerd loopt meestal van februari tot en met augustus.

De huidige nestlocatie van de buizerd ligt buiten het plangebied. Echter in het recente verleden zijn wel broedende buizerds binnen het plangebied waargenomen. Tevens verdwijnt mogelijk het essentiële leefgebied (essentieel om de geschiktheid van de nestlocatie (buiten het plangebied) te waarborgen). Hiermee gaat de functionaliteit van nestlocatie verloren. De kwaliteit van het leefgebied dient gewaarborgd te worden.

Compensatie functionele leefomgeving

Een functioneel leefgebied moet de buizerd het hele jaar blijvend voorzien in alles wat nodig is om succesvol te kunnen voortplanten of te kunnen verblijven. Maatregelen moeten gericht zijn op het in samenhang in stand houden van voldoende nestgelegenheid en foerageergebied:

Mogelijke maatregelen zijn:

- Behoud of ontwikkeling van voldoende plekken waar gefoerageerd kan worden, door bijvoorbeeld:
 - zoneringsmaatregelen te treffen waardoor op bepaalde plekken in bestaand habitat voldoende rust gerealiseerd kan worden om te foerageren;
 - het aanbieden van palen en dergelijke als nieuwe zitposten;
 - het inrichten van braakakkers en / of faunaranden;
 - het opwaarderen van marginaal habitat in de directe omgeving tot optimaal habitat. Bij het beheer naast de oppervlakte rekening houden met het aantal maaibeurten, creëren van getrapte vegetatielengtes, type vegetatie (kruiden-/ bloemrijk grasland) teneinde het gebied geschikt te maken voor kleine knaagdieren (muizen).

Door bovenstaande maatregelen uit te voeren zal de functionaliteit van de leefomgeving van de buizerd niet negatief beïnvloed worden. Met de juiste mitigerende maatregelen wordt verwacht dat een Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit zal worden verleend. Daarbij kan met een overmaat aan voorzieningen in de gehele nieuwe woonwijk de lokale biodiversiteit gestimuleerd worden.

Naast verlening van de Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit is ook mogelijk dat er een positieve afwijzing volgt op de ontheffingsaanvraag door het bevoegd gezag. Hierbij wordt gesteld dat door de getroffen en voorgestelde mitigerende maatregelen geen sprake is van aantasting van de functionaliteit van de nestlocatie.

In beide gevallen is het plan uitvoerbaar (onder de voorwaarden uit de Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit).

De mitigerende maatregelen dienen te worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol.

4.1.4 Ransuil

Tijdens de veldbezoeken is gebleken dat in de bomen binnen het onderzoeksgebied geen nestlocaties van ransuilen aanwezig zijn. In het onderzoeksgebied zijn wel foeragerende ransuilen waargenomen. Ook is een ransuilenpaar waargenomen met drie jongen die door de ouders gevoerd werden. De dichtstbijzijnde broedplaats bevindt zich in de coniferen grenzend aan het onderzoeksgebied (figuur 3.1). De open verruigde agrarische percelen maken onderdeel uit van het essentiële leefgebied van de ransuil en zijn noodzakelijk om de functionaliteit van de broedplaatsen te waarborgen.

Als gevolg van het voornemen zullen de agrarische percelen die deel uitmaken van essentieel leefgebied waarschijnlijk aangetast worden. Hierdoor gaat de functionaliteit van de nestplaats van de ransuil verloren.

Voor de ransuil is geen kennisdocument beschikbaar maar qua functionele leefomgeving kan gesteld worden dat deze gelijkwaardig is aan de functionele leefomgeving van de kerkuil. Hiervoor worden voor de beschrijving van de functionele leefomgeving (en mitigatie) gebruik gemaakt van het kennisdocument van de kerkuil (BIJ12).

De functionele leefomgeving van een nest voldoet bij voorkeur aan de volgende voorwaarden:

- Er is altijd voedsel te vinden in de directe omgeving, in de vorm van muizen. Ruige vegetaties, overhoekjes en plekken voor opslag van hooi en stro zijn voorbeelden van aantrekkelijke plekken voor muizen;
- Er zijn voldoende oriëntatiemogelijkheden en schuilplekken, bijvoorbeeld in coniferen en hagen;
- Er zijn voldoende zit- en uitkijkposten;
- Er is geen verstoring en versnippering door grotere wegen (dat wil zeggen: wegen waarop tachtig kilometer of sneller mag worden gereden);
- Er zijn geen schijnwerpers op de broedplek gericht.

Ontheffing aanvragen

Als gevolg van het voornemen wordt waarschijnlijk essentieel leefgebied van de ransuil in functionaliteit aangetast. Dit is een overtreding van de in artikel Artikel 11.37 Bal gestelde schadelijke handeling van de Omgevingswet. Om deze reden is voor de voorgenomen activiteit een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit (Ow) noodzakelijk.

Bij de aanvraag van de ontheffing zal de aanvraag op drie criteria getoetst worden. Bij de aanvraag dient aangetoond te worden dat:

4. Er geen effecten zijn op de gunstige staat van instandhouding van de soort;
5. Er geen alternatieven zijn voor de ontwikkeling/ingreep die ervoor zorgt dat de verbodsbepaling overtreden worden;
6. Er een belang is voor de ontwikkeling/ingreep ter plaatse die vermeld staat in het bijbehorende wetsartikel van de Ow (Artikel 8.74j Bkl).

Te treffen maatregelen

In de aanvraag Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit moet onderbouwd aangegeven worden of de functionaliteit van de nestlocatie tijdens en na uitvoer van het planvoornemen gegarandeerd kan worden. Hiervoor dient, ook in het kader van de zorgplicht, te allen tijde voorkomen te worden dat tijdens het broedseizoen nestlocaties verstoord dan wel aangetast worden door de werkzaamheden. Het broedseizoen voor de ransuil loopt meestal van half maart tot en met juli

De huidige nestlocatie van de ransuil ligt buiten het plangebied. Echter verdwijnt mogelijk wel het essentiële leefgebied (essentieel om de geschiktheid van de nestlocatie te waarborgen). Hiermee gaat de functionaliteit van nestlocatie verloren. De kwaliteit van het leefgebied dient gewaarborgd te worden.

Compensatie functionele leefomgeving

Een functioneel leefgebied moet de ransuil het hele jaar blijvend voorzien in alles wat nodig is om succesvol te kunnen voortplanten of te kunnen verblijven.

Mogelijke maatregelen zijn:

- Zorgen voor behoud en zo mogelijk voor verbetering van de voedselmogelijkheden door beheer en inrichting gericht op het duurzaam aantrekkelijk maken van het gebied voor veel muizen. Voorbeelden hiervan zijn:
 - extensief maaibeheer van grazige (brede) bermen, dijken en oevertaluds;
 - zomen laten ontstaan op overgang van gras- of bouwland naar houtwallen en heggen;
 - zorgen voor ruige en grazige terreinen;
 - zorgen voor 3 tot 5 meter brede grasranden in agrarisch gebied, maar ook op bedrijventerreinen, golfbaanterreinen en dergelijke;
 - zorgen voor kruidenrijke akkerranden;
 - kleinschalige maatregelen nemen, zoals de aanleg van zomergraanakkers. Een oppervlakte van 0,5 hectare per 20 hectare landbouwgebied is al effectief. Het graan moet blijven staan tot 15 maart;
 - aanbrengen van takkenhopen of houtstapels;
 - aanbrengen van muizenruiters die aanlokkelijk worden gemaakt met graan;
 - aanbieden van fruit en zaden om muizen te lokken.

De aangeboden compensatie gebieden dienen zoveel mogelijk vrij te zijn van kunstmatige verlichting. Indien verlichting wordt toegepast dient dit vogelvriendelijke verlichting (groen) te zijn.

Door bovenstaande maatregelen uit te voeren zal de functionaliteit van de leefomgeving van de ransuil niet negatief beïnvloed worden. Met de juiste mitigerende maatregelen wordt verwacht dat een Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit zal worden verleend. Daarbij kan met een overmaat aan voorzieningen in de gehele nieuwe woonwijk de lokale biodiversiteit gestimuleerd worden.

Naast verlening van de Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit is ook mogelijk dat er een positieve afwijzing volgt op de ontheffingsaanvraag door het bevoegd gezag. Hierbij wordt gesteld dat door de getroffen en voorgestelde mitigerende maatregelen geen sprake is van aantasting van de functionaliteit van de nestlocatie.

In beide gevallen is het plan uitvoerbaar (onder de voorwaarden uit de Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit).

De mitigerende maatregelen dienen te worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol.

4.1.5 *Vleermuizen*

Alle vleermuissoorten zijn beschermd en staan vermeld op bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Indien vleermuizen worden verstoord of vaste verblijfplaatsen worden vernield of beschadigd, is sprake van overtreding van de gestelde schadelijke handelingen strikt beschermde soorten in de Omgevingswet. Foerageergebied en vliegroutes zijn beschermd als het van essentieel belang is voor het in stand houden van een vaste verblijfplaats. Dit is het geval als bij het verdwijnen van het foerageergebied of vliegroute ook de verblijfplaats zou verdwijnen.

Kraam- en zomerverblijfplaatsen

Uit het nader onderzoek naar vleermuizen is gebleken dat in de schuur binnen locatie 6 (figuur 3.8) een zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis aanwezig is. Kraamverblijven zijn binnen het onderzoeksgebied niet aangetroffen.

Het is nog niet bekend hoe de toekomstige situatie bij locatie 6 er in de toekomst uit gaat zien maar het is waarschijnlijk dat de schuur waar de zomerverblijfplaats is vastgesteld verwijderd wordt.

Paarterritoria en (paar)verblijfplaatsen en zwermgedrag

Twee locaties binnen het onderzoeksgebied worden door mannelijke exemplaren van de gewone dwergvleermuis gebruikt om vrouwtjes te lokken (baltsen). De baltsende vleermuizen zijn waargenomen binnen locatie 5 (figuur 3.7) en locatie 6 (figuur 3.8). Baltsende gewone dwergvleermuizen hebben geen vaste baltsplek. Wel indiceert baltsgedrag dat in de nabijheid paarverblijfplaatsen aanwezig zijn (www.vleermuizenindestad.nl).

Het is nog niet bekend hoe de toekomstige situaties bij locatie 5 en 6 er in de toekomst uit gaan zien maar het is waarschijnlijk dat de bomen waar de paarterritoria zijn vastgesteld verwijderd worden.

Baltsroepen van andere vleermuissoorten zijn binnen het onderzoeksgebied niet waargenomen. Ook is geen zwermgedrag van vleermuizen waargenomen.

Vliegroutes en foerageergebieden

Het gehele onderzoeksgebied wordt door vleermuizen gebruikt als foerageergebied. Binnen locatie 6 (figuur 3.8) en locatie 14 (figuur 3.9) zijn veel foeragerende vleermuizen (>10 exemplaren) waargenomen. De waargenomen vleermuizen verbleven ook langdurig binnen de locatie.

Vastgesteld is dat meerdere vleermuizen de bomenrij binnen locatie 14 (figuur 3.9) gebruiken als vliegroute. Dit betroffen gewone dwergvleermuizen (>10 exemplaren), laatvliegers (5 exemplaren) en rosse vleermuizen (5 exemplaren). In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn weinig oude en grote bomen aanwezig die een geschikte verblijfplaats van de boom-bewonende rosse vleermuis kunnen herbergen. Hierdoor is de bomenrij binnen locatie 14 als essentiële vliegroute beoordeeld voor het relatief kleine aantal waargenomen rosse vleermuizen (essentieel voor de lokale populatie).

Het is nog niet bekend wat er in de toekomstige situatie met de bomen binnen de locatie 6 en 14 gaat gebeuren. Indien de bomen binnen deze locaties verwijderd worden is dit een schadelijke handeling strikt beschermde soorten zoals gesteld in de Omgevingswet (Artikel 11.46 Bal).

In tabel 4.1 wordt een overzicht gegeven van de vastgestelde verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden van de verschillende waargenomen vleermuissoorten. De locaties zijn in de figuren 3.7 t/m 3.9 weergegeven.

Tabel 4.1 Overzicht van de vastgestelde verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden van de verschillende waargenomen vleermuissoorten.

Soort	Zomerverblijfplaats	Essentiële vliegroute	Essentieel foerageergebied
Gewone dwergvleermuis	Locatie 6, in schuur	Locatie 14, bomenrij	Locatie 6, tussen de bomen. Locatie 14 aan de luwe zijde van de bomenrij.
Laatvlieger			Locatie 14 aan de luwe zijde van de bomenrij.
Rosse vleermuis		Locatie 14, essentiële vliegroute	

Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit aanvragen

Als gevolg van het voornemen worden mogelijk een verblijfplaats, essentiële foerageergebieden en een essentiële vliegroute in functionaliteit aangetast. Dit is een overtreding van de in Artikel 11.46 Bal (schadelijke handelingen strikt beschermde soorten) gestelde schadelijke handelingen van de Omgevingswet. Om deze reden is voor de voorgenomen activiteit mogelijk een Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit noodzakelijk.

Bij de aanvraag van de ontheffing zal de aanvraag op drie criteria getoetst worden. Bij de aanvraag dient aangetoond te worden dat:

1. Er geen effecten zijn op de gunstige staat van instandhouding van de soort;
2. Er geen alternatieven zijn voor de ontwikkeling die ervoor zorgt dat de verbodsbepaling overtreden worden;
3. Er een belang is voor de ontwikkeling ter plaatse die vermeld staat in het bijbehorende wetsartikel van de Ow artikel 8.74k Bkl (beoordelingsregels strikt beschermde soorten (o.a. dwingende reden openbaar belang)).

Met betrekking tot het voornemen binnen onderzoeksgebied zou gebruik gemaakt kunnen worden van het belang volksgezondheid en/of het belang dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten (zie ook tabel 4.2).

Te treffen maatregelen

In de aanvraag Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit moet onderbouwd aangegeven worden of de functionaliteit van de verblijfplaats, foerageergebieden en vliegroute tijdens en na uitvoer van de activiteiten ten behoeve van de ontwikkeling gegarandeerd kan worden. Hiervoor dient te allen tijde voorkomen te worden dat de functionaliteit van de verblijfplaats, foerageergebieden en vliegroute binnen het onderzoeksgebied verstoord dan wel aangetast worden door werkzaamheden.

Voor elke verblijfplaats die zijn functie niet meer kan vervullen, worden meerdere nieuwe alternatieve verblijfplaatsen gecreëerd. Volgens het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) kan de maatregel ingevuld worden door:

- Eenzelfde gebouw kan meerdere typen verblijfplaatsen herbergen en in meerdere aantallen: voor het gehele netwerk aan verblijfplaatsen zal voldoende vervanging plaats moeten vinden. Een vleermuisdeskundige kan in al deze gevallen het benodigde aantal bepalen.
- Deze verblijfplaatsen moeten:
 - tijdig voor de werkzaamheden aanwezig zijn om de dieren te laten wennen aan deze voorzieningen;
 - binnen het kerngebied van de groep, en dan bij voorkeur zo dicht mogelijk maar altijd binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats, worden geplaatst en dit buiten de invloedssfeer van de activiteiten;
 - een locatie hebben die gelijk is aan of beter van kwaliteit is dan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte (bij voorkeur op minimaal 3 meter hoogte), aanvliegroute en de locatie is vrij van kunstlicht, vrij van verstoring en buiten bereik van predatoren;
 - als het permanente voorzieningen zijn, zich allen inwendig in het gebouw bevinden of als een combinatie van inwendig en uitwendig. Zo mogelijk worden ze geïntegreerd in het bouwplan opgenomen. Uitwendige vleermuis kasten zijn niet geschikt als permanente vervanging. Vervangende voorzieningen voor zomerverblijfplaatsen zonder kraamfunctie van < 10 dieren mogen zich ook allen uitwendig aan het gebouw bevinden;
 - verschillende microklimaten aanbieden (clustering met verschillende richtingen). Veel van in de handel aangeboden inmetse kasten zijn te klein om in variatie aan microklimaten te voldoen en vaak ook te klein om grotere groepen te huisvesten;

- een vergelijkbare spreiding in het gebouw hebben als de oorspronkelijke verblijfplaatsen;
- zoveel mogelijk dezelfde eigenschappen hebben als de oorspronkelijke verblijfplaatsen, zoals zijn van een met de oorspronkelijke verblijfplaats vergelijkbare materiaal soort en volume, met een vergelijkbare bufferwaarde wat betreft opwarmen en afkoelen;
- als het tijdelijke voorzieningen zijn, bij voorkeur aan gebouwen geplaatst worden, bij uitzondering aan bomen (paarverblijfplaatsen) en kunnen de vorm hebben van bij voorkeur meerlaagse platte vleermuiskasten of plaatvormige voorzieningen.

Voor vervanging van zomerverblijfplaatsen geldt een andere, specifieke invulling van bovenstaande maatregelen dan voor vervanging paarverblijfplaatsen (bijv. verschil in gewenningstijd). Voor vervanging van massawinterverblijfplaatsen zijn geen standaardoplossingen bekend en betreft maatwerk onder begeleiding van een deskundige waarbij monitoring van de effectiviteit onderdeel kan zijn van de genomen maatregel.

Met betrekking tot essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden gaat het om locaties die tussen, langs of in de luwte van grote bomen liggen. In de nieuwe situatie zullen deze elementen opnieuw aangebracht dienen te worden. Echter om hetzelfde formaat bomen te krijgen zal vele jaren duren. Het is dan ook sterk aan te raden de bestaande boomstructuren in de nieuwe situatie te handhaven en in te passen.

4.1.6 *Kleine marters (wezel, hermelijn en bunzing) en steenmarter*

De drie kleine marterachtige en de steenmarter zijn beschermd via artikel 8.74l Bkl van de Omgevingswet. Deze soorten zijn in Noord-Holland niet vrijgesteld. Indien de genoemde soorten worden verstoord of vaste verblijfplaatsen worden vernield of beschadigd, is sprake van overtreding van de gestelde schadelijke handelingen beschermde soorten in de Omgevingswet. Foerageergebied is beschermd als het van essentieel belang is voor het in stand houden van een verblijfplaats. Dit is het geval als bij het verdwijnen van het foerageergebied ook de verblijfplaats zou verdwijnen.

Verblijfplaatsen

Tijdens het nader onderzoek naar kleine marters en de steenmarter zijn geen waarnemingen van de genoemde soorten gedaan. Echter is voor aanvang van de nader onderzoeken een dode wezel binnen 1 van de onderzoeksgebieden aangetroffen (locatie 5 in figuur 2.4). Hermelijn, bunzing en steenmarter zijn binnen het onderzoeksgebied niet aangetroffen.

Het is nog niet bekend hoe de toekomstige situatie bij locatie 5 (figuur 2.4) er in de toekomst uit gaat zien maar het is waarschijnlijk dat het voor de wezel geschikte habitat verwijderd wordt.

Leefgebied

Verspreid over het onderzoeksgebied zijn geschikte leefgebieden voor de wezel aanwezig (figuur 2.4). Op geen van deze plaatsen zijn wezels tijdens het nader onderzoek naar kleine marters waargenomen. Wel zijn op alle onderzochte locaties (veel) katten waargenomen. Mogelijk is de aangetroffen dode wezel door een kat gedood.

Aan de hand van het aangetroffen exemplaar van de wezel kan niet uitgesloten worden dat de wezel het gebied rondom onderzoekslocatie gebruikt als leefgebied.

Het is nog niet bekend wat er in de toekomstige situatie met de geschikte habitat van de wezel binnen de locatie 5 gaat gebeuren. Indien de geschikte habitat binnen deze locatie verwijderd worden is dit een schadelijke handeling andere soorten zoals gesteld in de Omgevingswet (Artikel 11.2.4 Bal).

Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit aanvragen

Als gevolg van het voornemen wordt mogelijk leefgebied van de wezel in functionaliteit aangetast. Dit is een overtreding van de in Artikel 11.2.4 Bal (schadelijke handelingen andere soorten) gestelde schadelijke handelingen van de Omgevingswet. Om deze reden is voor de voorgenomen activiteit mogelijk een Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit noodzakelijk.

Bij de aanvraag van de ontheffing zal de aanvraag op drie criteria getoetst worden. Bij de aanvraag dient aangetoond te worden dat:

4. Er geen effecten zijn op de gunstige staat van instandhouding van de soort;
5. Er geen alternatieven zijn voor de ontwikkeling die ervoor zorgt dat de verbodsbepaling overtreden worden;
6. Er een belang is voor de ontwikkeling ter plaatse die vermeld staat in het bijbehorende wetsartikel van de Ow artikel 8.74l Bkl (beoordelingsregels andere soorten (o.a. dwingende reden openbaar belang))).

Met betrekking tot het voornemen binnen het onderzoeksgebied zou gebruik gemaakt kunnen worden van het belang volksgezondheid en/of het belang dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten (zie ook tabel 4.2).

Te treffen maatregelen

In de aanvraag Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit moet onderbouwd aangegeven worden of de functionaliteit van het leefgebied tijdens en na uitvoer van de activiteiten ten behoeve van de ontwikkeling gegarandeerd kan worden. Hiervoor dient te allen tijde voorkomen te worden dat de functionaliteit van het leefgebied binnen en nabij locatie 5 (figuur 2.4) verstoord dan wel aangetast worden door werkzaamheden.

Als door werkzaamheden de kwaliteit van het leefgebied van de wezel achteruitgaat (opzettelijk de vaste voortplantings- of rustplaatsen worden beschadigd of vernield), valt bij mitigatie te denken aan de aanleg van nieuwe schuilplaatsen en geleidende landschapselementen, creëren van dekking in verband met predatie door onder andere katten en verbeteren van de voedselsituatie.

Hierbij valt te denken aan:

- Takkenrillen;
- ruigtes;
- knotbomen;
- steenhopen;
- bosschages.

Deze landschapselementen moeten:

- tijdig voor de werkzaamheden aanwezig zijn om de dieren te laten wennen aan deze voorzieningen;
- binnen de locatie waar de wezel gevonden is of in ieder geval binnen 50 à 100 meter van deze locatie, worden aangelegd en buiten de invloedssfeer van verstoring (zowel in de uitvoeringsfase als in de uiteindelijke situatie);
- een locatie hebben die gelijk is aan of beter van kwaliteit is dan de oorspronkelijke situatie, vrij van verstoring zijn en indien mogelijk buiten bereik van predatoren.

Nader onderzoek beschermde soorten

Lisserbroek Binnenturfspoor
 projectnummer 0418207.101
 13 februari 2025 definitief revisie 2
 GEM Lisserbroek C.V.

Tabel 4.2 Beoordelingsregels waarop een Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit verleend mag worden per categorie
 (artikel 8.74j Bkl, 8.74k Bkl en 8.74l Bkl).

	Ontheffingsgronden	Artikel 8.74j Bkl	Artikel 8.74k Bkl	Artikel 8.74l Bkl
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	11.54, eerste lid Bal

5. Conclusie en vervolgstappen

Samenwerkende projectontwikkelaars hebben het voornemen om in Lisserbroek circa 4.000 woningen inclusief bijbehorend groen en infrastructuur te realiseren.

Twee van de initiatiefnemers voor het voorliggende project zijn gestart met de planvorming voor 2.400 woningen inclusief ontsluiting voor het ontwikkelingsgebied in de gebieden Binnenturfspoor en Lisserbroek-Noord.

De voorliggende rapportage Nader onderzoek beschermde soorten heeft betrekking op het deelgebied Binnenturfspoor.

In het onderzoeksgebied Lisserbroek Binnenturfspoor is volgens de geldende protocollen/handreikingen in 2023 onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen en het gebruik van het gebied door vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie, vleermuizen en marterachtigen.

- Tijdens dit onderzoek is gebleken dat een nestlocatie van boerenwaluw, essentieel leefgebied van ransuil en buizerd, zomerverblijfplaats alsook essentieel foerageergebieden en een vliegroute van vleermuizen en leefgebied van de wezel aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied.

Door het voornemen worden mogelijk verblijfplaatsen en essentieel leefgebied aangetast en veroorzaakt het voornemen mogelijk een overtreding van de in de Omgevingswet genoemde schadelijke handelingen. Dit betekent dat voor de voorgenomen werkzaamheden een Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit nodig is in het kader van de Omgevingswet (onderdeel soortbescherming).

Voordat de Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit verleend kan worden dient onder meer aangetoond te worden dat de werkzaamheden niet leiden tot een achteruitgang van de gunstige staat van instandhouding van de lokale populaties van de genoemde soorten. Om deze reden dienen soort-specifieke maatregelen voorafgaand aan, tijdens en na de werkzaamheden getroffen te worden (zowel maatregelen in het kader van de zorgplicht als maatregelen die het behouden van de gunstige staat van instandhouding garanderen). Deze maatregelen dienen in een mitigatieplan en/of bij de vergunningsaanvraag (samen met de zorgplicht maatregelen) verder uitgewerkt te worden. Wanneer voldaan wordt aan de soort-specifieke maatregelen, vinden er geen effecten plaats op de gunstige staat van instandhouding van de lokale soortpopulaties. Onder meer onder deze voorwaarden kan het bevoegd gezag (in dit geval de provincie Noord-Holland) een vergunning voor de voorgenomen ontwikkelingen afgeven. Hierbij dient rekening gehouden te worden met een periode van 20 weken voor een beslissing op de aanvraag Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit plus een periode van 6 weken ter inzagelegging.

6. Bronnen

- **BIJ12, 2017.** Kennisdocumenten verschillende vleermuissoorten.
- **BIJ12, 2017b.** Kennisdocument Huismus.
- **BIJ12, 2017.** Kennisdocument Kerkuil.
- **Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO),** deskundigheidseisen ecologische deskundige.
- **RUDNHN,** Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortenbescherming.
- **Netwerk Groene Bureaus, 2021.** Vleermuisprotocol 2021.
- **Limpens H., Regeling J. en Koelman R., 2009.** Vleermuizen en planologie.
- **Natuurtoets Lisserbroek Binnen Turfspoor,** Antea Group 2022

Overig:

- www.Zoogdiervereniging.nl
- www.NDFF.nl
- www.Sovon.nl

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1800 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Monitorweg 29
1322 BK Almere
Postbus 10044
1301 AA Almere

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontlelen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl